

309209

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } టెన్ పట్టణము 1918 సం॥ ఆగస్టు నెల 8 వ తేది గురువారము } No. 110
సంపుటము. ౫ } కాళయక్తి నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస శుద్ధ ద్వితియ ౨. } సంచిక ౧౧౦

Big Type Edition.
Mysteries of Paris.
By Eugenesue. (In 2 Volumes Re. 1.)
G. W. M. Reynold's Big Type Edn.

RS. A.	RS. A.
Mary Price 8 vol 5 0	Mary Stuart 2 vol 1 4
Bronze Statue 4 ,, 2 0	May Middle 2 ,, 1 8
Soldier's Wife? ,, 1 4	Seamstress 2 ,, 1 0
Pope Joan in 3 ,, 1 12	Agnes in 9 ,, 6 0
Faust, A Romance, of 2 Vols.	1 8
Robert Macaire in 2 Vols.	1 0
Loes of the Harem in 4 Vols.	3 0
Secret Memoirs of a Clergyman's Daughter. In 4 Vols.	3 0
Canonbury House in 3 Vols.	2 4
Mysteries of the Court of London. In 17 Vols.	12 0
Mysteries of London. In 13 Vols.	7 0
Empress Eugenie's Boudoir in 3 Vols.	2 4
Pick Wick Abroad 3 Vols.	2 4

Postage extra in all cases. (536-279)
APPLY TO :-
Superior Watch Co.
Post Box No. 167 (A) Madras.

అమృతాంజనము
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-6-0.

తలనొప్పల మాన్పును.
పార్శ్వపునోపుల బారదోలును.
వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.
శువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూదేశమంత
తయారచేయబడు మంచిమందు.
విదేశములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నారు.

తామర తైలము.
తామర, తీట, గజ్జకి మంచిది.
డబ్బి 1-కి 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, నుదరాను.

ప్రకటన

సాలూరు జమిందారీనుండి పటాలములో చేరువారలకు శాశ్వతముగా మూడు యకరముల భూమిని (సాగుబడికి వీలు అయినది) యిచ్చెద నని యిందుమూలముగా యావస్థునికి తెలియజేయు చున్నాడను. పటాలములో చేరిన తేదీలగాయతు 3 (మూడు) సంవత్సరముల వరకును ఎవ్విధమైన కన్నును యివ్వ నవసరములేదు. మూడు సంవత్సరములు అయిన పిదప జరాయితీకధర్తిగా భూమిని పటాలములో చేరినవారు గాని లేక వారి ప్రతినిధులుగాని అనుభవించ నగును.

యల్. య్. సన్యాశిరాజు
1260 సాలూరు జమిందారు.

The Glory of Man is his
STRENGTH

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.
Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyperaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) ented all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the west and countless numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man.

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested on free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika" to the

Erectruss (A. P. DEPTT) Sole Agency for the East, Fatiala (Punjab) India.

ఆంధ్రపత్రిక
1-7-18 మొదలు చందావివరము.

చందా సం॥ కు	రు.	18-0-0	18-8-0
6 మాసములకు	9-0-0	9-12-0	
3 ,,	4-8-0	5-8-0	
1 ,,	1-8-0		

వి. పి. ఖర్చులకు వేరే తమరు భరించవలయును.
లోకలు చందాదారులకు మాత్రము

చందా సం॥ కు	రు.	15-0-0
6 మాసములకు	7-12-0	
3 మాసములకు	4-0-0	
1 మాసములకు	1-6-0	

విడిపత్రిక. 0-1-0
వారపత్రిక సంచికతో
చందా సం॥ కు 3-0-0 4-0-0
మేనేజరు : ఆంధ్రపత్రిక.

కీర్తిశేషులయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
పోస్టు బాక్స్ 212 నుదరాను.

మోహిని తైలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. శువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
అమృతాంజనము, డిపో, బొంబాయి అండ్ నుదరాను.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.
ఈ అమృతార్ణవ రక్తమును కుద్దిచేసి వీర్యమును పెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్మకమనము చేసి చేతి కాని మంటల పోగొట్టును. మెదడుకు చల్లచేసి కఠినమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేదలు, తలనొప్పి, రామ్యనొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్థపాన డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవింద్వి,
అశంకర్ గోవింద్వి, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కారణం బ:— ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను నాటకము సంఘమువారు సంస్కరణమునకు మార్చి మించు జాతుబడినది. అందుకు జదివితీరవలయును. వెల 0-4-0 పోస్ట్ టి కేసు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంటుకెట్టిపేడి, నుదరాను.

ఆత్మజ్ఞానా.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
విద్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. విస్తయెజ్ఞ చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
పోస్టుబాక్స్ 212, నుదరాను.

అమృతాంజనము
తలనొప్పల మాన్పును. వాయుపోగొట్టును.
పార్శ్వపునోపుల బారదోలును. పోట్లందు దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
విపంచభాషచిట్టి చూచిగొనిన మోసము గలుగును.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి అండ్ నుదరాను.

రాజకీయ సంస్కరణములు

ఆంధ్రుల యభిప్రాయములు.

స్వాయత్త ప్రజాస్వామ్య విషయములు

ఆంధ్రప్రతిభా సంపాదకుడు:

ఆంధ్ర ప్రజాస్వామ్య పరిశ్రమలు విద్య విని యభివృద్ధికి సాధనములుగా విషయములు, స్థానిక పరిపాలనము, గ్రామపరిపాలనమునకు సంబంధించిన విషయములు, యెక్సైజు యా బాపతులన్నియు ప్రజాస్వామ్యముగా నుండవలెనని ప్రాసియించితిని. ఈ విషయము తెలియియో నిర్ధారణ చేయవలసియున్నది.

వ్యవసాయము:—వ్యవసాయాభివృద్ధికి సాధనము లగు విషయము లనుటలో కేవలము వ్యవసాయసంబంధమైన పరిశోధనల నిమిత్త మేర్పడిన డిపార్టుమెంటులు, పశువుల యభివృద్ధికి కేర్పడిన డిపార్టుమెంటులు అనియే నా యభిప్రాయము కాదు. ల్యాండు రివిన్యూపద్ధతియను ఇరిగేషను కూడ వ్యవసాయాభివృద్ధికి ముఖ్యసాధనములే. భూమివలన రైతు తగులాభమును పొందుటకు వలయు నేర్పాట్లు లేక యును, భూమిని పంటలను అభివృద్ధి చేయుటకు తగిన ద్రవ్య సహాయము రైతులకు లభించునాగ్గములు లేకయును, పంటలకు ప్రధానసాధనమైన నీటివసతి లేకుండను, భూమియందు ఎత్కువనంట పంటకు తగినమాగ్గము తెలియియో పరిశోధన చేసి కనిపెట్టి రైతుకు బోధపర్చునంతమాత్రమున వ్యవసాయ మెట్టి యభివృద్ధిని బొందగలదు? రిపోర్టు నం దలిపట్టి ప్రకారము, పశువుల యభివృద్ధికి కేర్పడిన వెటెనరీ డిపార్టుమెంటును, వ్యవసాయ విషయక పరిశోధక స్థాపితము లను, ఫారములను (Demonstration Farms) పంటలకు వచ్చు వ్యాధులను కనిపెట్టి నివారణపద్ధతుల కేర్పరచు డిపార్టుమెంటును, వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన పరిశ్రమల యభివృద్ధికి సాధనములగు విషయములను ప్రజాస్వామ్యము లుగా కేర్పరచబడినవి. మరియు పట్టికు తక్కువకు సంబంధించిన, షోర్ట్ డ్లూ, విల్డింగులు, మైనరు ఇరిగేషను, బ్రాములు, చిన్న రైలు మార్గములు, ముగిసిన పోవుటకు కలసి వస సతులు, కట్టలును కూడ ప్రజాస్వామ్యముగా నుంచబడినవి. కాని మేజరు ఇరిగేషను మాత్రము స్వాయత్తముగానే యుంచబడినది. తగు నీటివసతులను నిర్మించి, మనదేశమునందు వ్యవసాయమును వృద్ధిలోనికి తీసికొనివచ్చి, మనదేశము తమ పాలకులను జూచుబాధకుండి తప్పించుట కెన్నియో అవకాశము లుండగా వానికిని సరిగ నుపయోగించి యీ 150 సం॥ ల పరిపాలన కాలములోను గవర్న మెంటువారు దేశమున కేమియు మేలును చేయలేక పోయినను మాట నిర్వివాదాంశము. దీనికి మూలకారణము, ఇతరము లటుండ, గవర్న మెంటు వారు ప్రజలయొక్క అనుభవజ్ఞానమును సరిగ నుపయోగించుకొనలేక పోవుటయే. టెక్నికలు జ్ఞానముగల యింజనీర్ల సహాయముతో అంతరిక్షము, మేమే చేయగల మని అధికారవర్గమువారికి గల అహంభావము. ఏ యింజనీర్ల యొక్కయు సహాయము లేకుండగ నే, కేవలము ప్రజలయొక్క అనుభవజ్ఞానమునే యాధారము చేసికొని ఏ కాపురం ఏ స్టేటు లో కీర్తి చేస్తులైన రాజా గారగు గంగాధర రామరావుగారిచే నేర్పరచబడిన పెద్ద నీటివసతులు అద్భుతోపమానములు. తరువాత నుమాను 12 సం॥ ల పాటు తమ పరిపాలనలో నున్న కాలములో కోర్టు ఆఫ్ వార్డువారు పెద్దఇంజనీరుల నేర్పరచియు ఆ నేకలక్షలవ్యయచియ్యు కీర్తిచేస్తులైన రాజా గారిచే నేర్పరచబడినటువంటి వానిని ఒకనీటి వసతియైన రిప్పంలేకపోయిరి. మరియు నీటివసతుల నేర్పరచుటకు తగినంతధనమును సర్కారువారు వ్యయపర్చకపోవుట రెండవకారణము. మరియు అధికారవర్గము వారికి నిరంకుశాధికారము నందు గల యభిలాష యాడిపార్టుమెంటులూకూడ రైతులను కష్టముల పాలుచేయుటయేగాక, దేశమునందు వ్యవసాయాభివృద్ధికి చాల అవస్థదాయక మగుచున్నది. పడవలమీద రాకపోకలకు మార్గవసతుల నేర్పాటుచేయుట కూడ ఈమేజరు ఇరిగేషనుతో సంబంధించిన విషయమే. మాంటేగు పెయ్యు ఫర్మగార్లు చెప్పినట్లాది విజ్ఞానము (Local Knowledge) యీ విషయములకూడ అగత్యమే. కావున అన్ని విషయాలచేతను ఇరిగేషనువిషయమంతయు (Major & minor irrigation) ప్రజాస్వామ్యముగా నుండుటయే శ్రేయోదాయకము.

ల్యాండు రివిన్యూ:—ఈవిషయము స్వాయత్తముగా నుండుటలే నియమింపబడినది. కాననవర్తమా సరియైన ప్లాటి నిధ్యములేని రైతులు మొదలగువారియొక్క బాగోగులకు సంబంధించిన విషయములగు లాండు రివిన్యూ, రైతునాగీహక్కులు (tenant rights) మొదలగునవి ప్రజాస్వామ్యముగా నుండగూడదని మాంటేగు పెయ్యు ఫర్మగార్లు రిపోర్టుయొక్క 288 వ పేరాలో నుడివియించిరి. రైతులయొక్క బాగోగుల విషయములో మన ప్రజాస్వామ్యలక్ష్యంబై విదేశీయులగు అధికారవర్గమువారికి నెక్కువ బాధ్యతగలదని నీరయుద్దేశము. ఇందు సత్యమెంతమాత్రమునలేదు. గవర్న మెంటువారవలంబించిన ల్యాండురివిన్యూపద్ధతి సక్రమముగ లేదనియు, రైతులకు చాల దుష్ఫలితాలికి తీసికొనివచ్చుటకు కారణభూతముగా నున్నదనియు రైతులుబాగుపడవలెన్న యాపద్ధతి మార్పుకొనవలసి యున్నదనియు మొదలగు సంగతులతో నెల్లప్పుడు గవర్న మెంటువారికి రైతులపక్షముననువారు మొఱపెట్టుచుండగా రైతుల విషయములో మన నాయకులకు అధికారవర్గమువారికి గల బాధ్యత లేదనుట కేవలమసంభవము. కెంబరా జిల్లాలో ఈవర్తమై రైతులకు తటస్థించిన కష్టములను తొలగించు విషయములో జరిగినచర్య నొకసారి తలంచుకొన్నచో మన నాయకులకును అధికారవర్గమువారికిని మన రైతులయెడల గల బాధ్యతయొక్క తారతమ్యము తెలియకపోదు. ఇంకను ఇట్టి నిదర్శనము లనేకములు లేకపోలేను. కావున ల్యాండు రివిన్యూ ప్రజాస్వామ్యముగా చేయక పోవుటకు, రైతులయెడ మనవానికి తగినంత బాధ్యత లేకపోవుటయని చెప్పట కేవలము అధికారవర్గమువారిచే కల్పింపబడిన మిమ. ఏదీయైనను, మన దేశపరిస్థితులను గూర్చి కేవల మజ్ఞానముగానున్న బ్రిటిషుప్రజల హృదయములందు మన కేత్రులు ఈ దురభిప్రాయబీజములను ఇదివరకే నాటియుండగా వానిని మాంటేగు పెయ్యు ఫర్మగార్లు మరియు బలపరచియున్న విషయములో బ్రిటిషుప్రజలు మనము చెప్పవలసినటువంటి గౌరవముంచి ల్యాండురివిన్యూను ప్రజాస్వామ్యముగా నుంచుట కంగీకరించెదరను నమ్మకము లేదని అట్లు జరిగినచో, యీ బాతులోనే చేరిన త కావియుజములను గూర్చిన విషయమైనను ప్రజాస్వామ్యముగా చేయుటకు ముఖ్యముగా కోరవలసియున్నది. రైతులు ఋణదాతల నుండగమలకు లోనై కడు హింసలతో నుండెదన్న సంగతి గవర్న మెంటువారు కూడ ఒప్పుకొనేయుండిరి. ఇట్టి బాధపడకుండ రైతులకు కావాడుటకు తగిన అవకాశముండియు రైతుల బాధ్యతను నెత్తిమీద పెట్టుకొనిపెయ్యుచున్న మన అధికార వర్గమువారు, ఇంతవర కేమియు చేయలేకపోయి రనుమాట స్పష్టమగుచున్నది. మరియు ఔనుము విషయముకూడ ప్రజాస్వామ్యముగా నుంచుటకే కోరవలసియున్నది. పరపతి సంఘములు ఈ విషయము పూర్తిగా ప్రజాస్వామ్యముగా నుంచబడినట్టి రిపోర్టులన కనిపించుచున్నది.

వికాపురం, ఆగస్టు 5. మల్యాళ వేంకటగోపాలరావు.

ఒక సవరణ

ఆంధ్రప్రతిభా సంపాదకుడు:

ఆయ్యా, ఈ నెల 8 వ తేదీ గల మీ పత్రికయందు గుంటూరు కాంగ్రెసుసంఘ పత్రికయైన జరిగియుండిన మాంటేగు పెయ్యు ఫర్మ రాజ్యాంగ సంస్కరణముల చర్చను గూర్చి వ్రాయబడిన వ్యాసమున నానుభిప్రాయ మిండుక విపరీతముగా విలిఖింపబడినది. విమర్శిత సంస్కరణములను గొలచి మార్పులతో నంగీకరింప వలయునని కాని, గ్రాండుకమిటీ స్టేటుకాన్సిలు మున్నగునవి మహాప్రసాదములని కాని నేను నుడివియించలేదు. బాతీయ మహాపభా సంస్కరణప్రణాళికా నిరాకరణ వక్రమ చనియు, మాంటేగు సంస్కరణములు మిక్కిలి యసంతృప్తికరములనియు నేనును మెక్కిచెప్పియుంటిని. ముఖ్యవిషయములయందే యనేకములగు మార్పులు గా వింపబడినందున మాంటేగు సంస్కరణవిధాన మంగీకార్యము కాబాలదని నాద్వితీయాభిప్రాయమును వెలువరించి, నేననసగములని తలంచిన మార్పులను గారణ యుక్తముగా విన్నవించితిని. కాని యనేక కాణములవలన సంస్కరణవిధానమును బొగ్గుగా నిరాకరించి ప్రోత్సహియుట బాతీయకీయ సాఫల్యమునకు శ్రేయస్కరము కాబాలదని నానుభిప్రాయమును వెలిపియుండుట వాస్తవము. ఈ కడపటి విషయమున భిన్నాభిప్రాయముల కరకాశము కలదుకాని యట్టి యభిప్రాయభేదము నేను నుడివియించని విషయములను నాకంటె శ్రీగట్టుటకు దగిన కారణము కాగలవా? అచిరకాలములోనే నానుభిప్రాయములను బ్రత్యేక వ్యాఖ్యరూపమున వెలుప నున్నాను గావున నిపుడింతకన్న నెక్కువగా మనవి చేయవలసిన పనిలేదు.

గుంటూరు ఆగస్టు 6 వింజమూరి రంగారావులు.

నెల్లూరునుండి 2 కరిట్టు 5 వ తేదీని వ్రాయుచున్నాను:— నిన్నటిదినము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు నెల్లూరు జిల్లా కోర్టు తాలూకాలో ఒక అడమనపి నెయ్యి గాయము కొంచెము పనిపై టైటు నెల్లూరులో నెయ్యిపొట్టి పొయిలోపడి దగ్గరదగ్గరగా 350 ఇంజనరీలకు పరకురామప్రతియైనది. పొరంభమున నే ఆర్పుమార్గము వెదకి చూచిన నంతకు రావలసిన బిలు లేకుండియే యుండును. మాస్కాటువారు పోయి 4 పుట్టకువ్వ గలగాదెను ఒకయింటి సామాను నికతిల లాగివేసిరి. రాత్రి 7 గంటలకు ఇంటికివచ్చి చేరితిమి. ఈదినమున బాధితులగు వారికి ఆయురీయందు దాగలవారు ఆస్యును వండించి వేసిరి. నేను అట్లే జరుగునట్లు ఏర్పాటు చేయబడినది. రేపు విషయమేమో తెలియదు. అక్కడివారిని చుట్టుపట్టుధనికులు వారికి సాహాయ్యము చేయుదురు గాక.

కావలయును.

ఇంట్లు, తెలుగు, ఆరవము బాగుగ నేర్చిన ఒక గుమాస్తా కావలయును. జీతము నెల 1-కి రూ 35 రూకలములు. చుట్టుకుగ పనిచేయు బిలుకలట్లుకూడ కావలయును. జీతము రూ 12లు. గుమాస్తా, బిల్లుకలట్లుకూడ 250 రూపాయలను హామీ యాయవలయును.

కలయువారు తక్షణము యిట్లు దరఖాస్తు చేసికొనవచ్చును.

బి. ఎం. సి. నిధి కార్యదర్శి,

145, మింటుస్ట్రీలు, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

సోలయేజంబు: అంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, జుమ్మాచునీదు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంబు: మెహతా పురుషోత్తమాచార్య, చైవాబాదుకోడు, మద్రాసు.

(రిజిస్టరు కాలిదనది. ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాలిదనది. ఇప్పటికాలపురుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది. ఆల్కాహాలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ కువాలపై కొన్ని చిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన నిన్నలవరించును. ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును. చిన్నపైజ (అర్ డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0.8-0 మధ్యరకము పైజ 1-డ్రాం " " 0.12-0 వేగరకపైజ 2 " " " 1.4-0 పెద్దపైజ 4 " లేక 1/2 డ్రాం " " 2.0-0 వి. వి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము పట్లెల, పట్టణములందరి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిషాపులను దొరకును. దీనికి ఆనేకమగు నకలు సెంటుకలవు. కావున, తాము కొనుపవును సీసాలైనను, కార్డులైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో డిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరవారి దిగువవారికి వ్రాసినచో ఆణాకిమృత్తుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు. పోస్టాఫీసు: అంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, జుమ్మాచునీదు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంబు: మెహతా పురుషోత్తమాచార్య, చైవాబాదుకోడు, మద్రాసు.

మాల్వీనేరము

పారిసు, ఆగస్టు 7:—తాను ఆఫీకారిగా నుండి తన విద్యుత్ కాగితమును కదలుకొనుచు మాల్వీనేరము.

జనరలుపాకుగారు.

పారిసు, ఆగస్టు 7:—పాకుగారిని ప్రాన్సుకు మార్చుటగా నియమించిరి. సెలెయినుగారికి సైనిక పతకము వొసగిరి.

మూరను ఎయినుస్థానము

లండను, ఆగస్టు 7:—ఈ స్థానమున గోరు తాత్కాలికముగా నిలువజేసెను. ఆమెను మూరను ప్రోత్తరంగమున గోరు జరుగుచున్నది. అచట పరాసువారు కొంతకాలము నాక్రమించిరి. మాంటుడిడరుమొదల క్రమములు తలపడగా పరాసువా కోడించిరి. మార్గము కొరయొద్ద బ్రిటిషువారు తలపడిరి.

మానిజు సేనలు ఎయినుస్థానమున పరిశీలన మొనరించుచున్నారు. వెస్టీ ఎయినులకు సడనునున్న గుట్టునుగూర్చి క్రమముల భావమువ్యాపించుచున్నది. తూర్పుదక్కన్ సాభాగము బాగుగా రక్షింపబడియున్నది. పశ్చిమమునుండి తలపడిన మెయిను మీదుగా జర్మనులు వదలుకొనుటకు మేము గురియుచున్నము. క్రమము లెచట స్థిరముగ నిలచుటకు సిక్కియించక పోయినను కొంత యాలశక్తియు కాకమున దీని మంగళ వార్తమునాడు ఆమె రికా కలిగిననుండి తలచినా ర్త పంపబడెను.

అవస్థానమును నిలుపుట

ఆమెర్లడం, ఆగస్టు 6:—యధ్యక్షుని 5 వ సంవత్సరము ప్రారంభమైనది. జర్మను ప్రజలలో నైకమత్యమును చిత్తును కలిగింపవలెను. సంధి జరుగువరకును ప్రజల తత్వమును త్యాగము నొనర్చుటనీ యందురు గాన సేనానాయకులను గూర్చియు ఆహారపదార్థములను గూర్చియు అందోళనకరములగు వార్తలను ప్రకటించువారిని కఠినముగా శిక్షింపవలెనని బహేయ పార్లమెంటులో యధ్యక్షుని నుడివెను.

క్రమముల సమరము.

లండను, ఆగస్టు 7:—మెర్సికు ఈశాన్యమున క్రమముల లాక ప్రదేశము నాక్రమించుటగా తిరిమితిమి. నిష్పీ అడవిలో రాత్రివేళ మేము కొంతమందిని కొన్ని మరఫలగులను వశపరుచుకొంటిమి. ప్రెటసే కు త్రేరమున విష వాయువు కదలబడెను. బహేయధ్యక్షుడు కు త్రేరమునను క్రమముల ఫిరంగులను కాల్చిని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

వరాసుసేన.

లండను, ఆగస్టు 6:—మాంటిడిడరు కు త్రేరమున మేము ప్రాంతములో యలకునున్న ఆఫ్రికాని చేరిమి మాంటిడిడరుకు ఆగ్నేయమున క్రమములనున్న నిధులనుగూర్చి మేము కొందరిని పట్టుకొంటిమి. వెస్టీరంగమున నది కు త్రేరమున చాలచోట్ల మేము మాస్థానములను నిలుపుకొంటిమని వరాసు వారు తెలిపిరి.

క్రొత్తఅంకరపంక్తి

లండను, ఆగస్టు 4:—అంకర రంగమున క్రొత్తస్థితి ఇప్పటికి స్థిరపడినది. క్రమముల మొదటిపంక్తి వెన్నెముకకు కు త్రేరమునున్న మిట్టమీదుగా మధ్యకు తూర్పుగానున్నది రెండుప్రక్కలు నెదురు ముఖముగా నున్నది. పదాతియధ్యక్షులు చాల కష్టపట్టును ల తో కూడిన గా నున్నది. జర్మను సైనికులు చాల మంది సైన్య హీనులగుచున్నారు. జర్మను సేనానులు ఫిలిని మరుగుపరచి వందులకు ఫలితము ననుభవించుచున్నారు. లూడెను ప్రాపు మాటల యందెవరికిని నమ్మకములేదు. జూలై నెల 12 వ తేదీనుండి 60 వేల మందిని 800 ఫిరంగులను మిశ్రమండలివారు పట్టుకొనిరిని క్రమముల సైనికుల లండనును (బందీలు) నుడివరి. తీరముగా పోరుజరుగుచున్నది వెనుకకు పొందు. సాధ్యమగు సంతకరకు తప్పించు కొనుడు. తెలివి కల వ పనిచేయుదు. భవనంతులకొరకు మనము ప్రాణములను గోల్పోవుచున్నాము. మన రెజిమెంటియొ సాతనమైనదిగాని మనకు కలిగినఫలిత మేమియునులేదు. జనవివాశన మత్సరముగా నున్నది. జర్మనీజేతము క్రమక్రమముగా వినాశన మగుచున్నదని జూలై 21-వ తేదీన జర్మనుప్రెంచి మోర్లరునగరములోని యొకయుద్ధాగ్ని వ్రాసినలేఖ మాకు చేరినది.

లాబెస్సీ స్థానములు

(బ్రిటిషువారి కళనుగుట.)

లండను, ఆగస్టు 6:—అబ్దుల్ ప్రాంతమున మా సేన బాగుగా పనిచేసెను, అబ్దుల్ అక్బరు క్రమము క్రమములు బలముగా కాపాడుచున్నారు. వారిసేన వారిని చేరియున్నది. జర్మను లభికముగా నుండుటవలన లాబెస్సీరంగమున జర్మనులకు చాల క్రమముగా నున్నది. నిన్ను లాబెస్సీకాల్య కు త్రేరమున క్రమముల ఆరమేలు వెనుకకుపోయి. వెంటనే మాసేన యాస్థానము నాక్రమించెను. క్రమము లెచట లభికముగా నుండును కదలి. క్రమములలో నిరుత్సాహ మధికముగా నున్నదనియును సైనికులు కందకముల లోనికిపోవ నిరాకరించినయొన వదంతులు కలనని అబ్దుల్ బిరము నుండి సేను తలచినా ర్త వచ్చినది.

యూస్థా

ఉక్రెయినుసంధు జర్మను మంత్రి ఆంస్ట్రాం, ఆగస్టు 6:—జనరలు వాక్ ఎహ్ సేను స్థానమున నియుమింపబడిన కాంటుక్ రిప్పకు ఆనునతడు కీపు పురముకు వచ్చెను.

జకోస్టావకులతో యుద్ధము.

ఆంస్ట్రాం, ఆగస్టు 6:—బెర్లినువారు మాస్కోనుండి యా క్రిందితలించినా ర్త వచ్చినది:—జకోస్టావకులతో యుద్ధము సలుపుటకు ప్రజాప్రతినిధులు 8000 లక్షల రూబిలులను ఇచ్చుటకు తీర్మానించిరి. వెల్లోగ్ నాయకు పరిశ్రమ నిర్మాణమున కొకకుట్రు గుర్తింపబడి అందు 40 మంది యధికారులు బంధింపబడిరి. బ్రోస్కోగారు వెల్లోగ్ నాయకు వచ్చిరి. మాస్కో యందు కలరా వృద్ధియగుచున్నది.

బ్రోస్కో ప్రకటనము

ఆంస్ట్రాం, ఆగస్టు 7:—బెర్లినువారు మాస్కో నుండి యా క్రింది తలచినా ర్త వచ్చినది:—స్వప్రాణములను కాపాడుకొనుటకు పారిపోయిన ఆర్మేంజులు సోవియటు అధికారులు దేశద్రోహులనియు వారికి మరణశిక్షయే తగుననియు, వారిని పట్టుకొని బంధింపవలెననియు బ్రోస్కో ప్రకటించెను.

బోస్నావిక్సు జయము

ఆంస్ట్రాం, ఆగస్టు 7:—ఆర్మేంజులు రంగమునుండి రూబరు విరేఖి ఆగస్టు 6 వ తేదీ నిట్లు తలచినా ర్త వచ్చినది. రాత్రి బోస్నావిక్సులు ఇస్టాబుగోర్కు పురము నాక్రమించుకొనిరి. ఆర్మేంజులకు ఇది ప్రక్కనున్నది. కాని బెటుగార్డు సైనికులు వారి నేటి పూర్వాహ్నమున పాటాకోలిరి. ఇంకను దక్షిణమునందలి జిల్లాలలో బోస్నావిక్సులు నెదిరించుచు దాగుకొని యున్న రెడ్డునాల్లల వశేతులను సామాన్యజనులగు అశ్వములు కొందఱు తెచ్చుచున్నారు.

రమ్యా మిత్రమండలి.

ఆమెర్లడం, ఆగస్టు 6:—సోవియటు దొరతనము నకును మిత్రమండలికిని విరోధమును కలిగించుటకు హెల్సు ఫెర్జును జర్మనులు నియమించిన మాస్కోవిలేఖకుడు వ్రాసెను.

బోల్షీ విక్కుల కనుకూలము.

ఆమెర్లడం, ఆగస్టు 6:—జకోస్టావకులతో బోల్షీ విక్కుల కనుకూలము కలిగినదని రెయిస్సీ వెస్టఫాలిస్సీ జయిటుగు ప్రతికవాసినది. అతి తీవ్రతమగు దారుణయధ్యము 15 నిమముల జరిగినది. జకోస్టావ పలుసారులు నలుమారినది. నిష్టవకారులు దాని నాక్రమించుచు వందలకొలది బోల్షీ విక్కులు అరబీయబడిరి. పిమ్మట రెడుగాడ్డులు దారుణ ప్రతికారమును గావించిరి. 300 మంది నుడివీరి. వారిలో ఇందఱు సేనానులగుడ నుడియబడిరి.

జకోస్టావకులు - బోల్షీ విక్కులు.

ఆమెర్లడం, ఆగస్టు 6:—జకోస్టావకులతో సోవియటు సేనలకు విషయము కలిగెను. వాగ్దానదీని దాటుటలో 5000 మంది జకోస్టావకులు ముంచివేయబడిరి. ఈ ఘాతుకమున ప్రబలమగు యుద్ధము జరుగుచున్నదని బెర్లినునుండి తెలుపబడెనని వెల్లోగ్ నాయకుండి తలచినా ర్త వచ్చినది.

రమ్యాలో కరువు.

లండను, ఆగస్టు 6:—పశ్చిమ నైఋత్య తూర్పుభాగమున కరువు మోచుచున్నది. ఇరుట్లముక్కు వెనెసెలులలో ప్రజలపక్షము తొలగించవలెనని ఇతర చోట్లనుండి ఆహార పదార్థములను తెప్పించవలెనని వాడివట్టనుండి వార్తవచ్చినది.

ఆంగ్లనౌకాసేన ఆర్మేంజులు కేగుట.

లండను, ఆగస్టు 6:—ఈనెల 2-వ తేదీన ఆంగ్లనౌకాసేనలు సేనయు ఆర్మేంజులలో దిగెను. ప్రజలు త్యాగముతో స్వాగత మొసంగిరి. రమ్యావారు సహకారులైరిని వాగ్దానంబుచున్నారు తెలిపిరి.

ఆంగ్లసేన వ్లాడావస్థకును చేరుట.

లండను, ఆగస్టు 7:—ఈనెల 6-వ తేదీ యుద్ధమున ఆంగ్లసేన వ్లాడావస్థకున దిగెను. ప్రజలు మైత్రిని చూపిరిని ఆటనుండి ఆనాడు తలచినా ర్త పంపబడెను.

ఆస్ట్రియా జర్మనీసేన.

లండను, ఆగస్టు 7:—జకోస్టావకు సేనను నిరీక్షించుచు ఆస్ట్రియా జర్మనీసేన మంజూరియ నొకలముక్కు రంగమునకు వచ్చెనని ఈనెల 6-వ తేదీన హాస్పియనుండి తలచినా ర్త వచ్చెను. ఈ సారంగమున జకోస్టావకులు వెనుకకు పోవుచున్నారు.

అమెరికా

జేకరుగారి సైనిక శాసనము.

వాషింగ్టను, ఆగస్టు 7:—18-45 ఏండ్ల మధ్యయమున గల వారిని నియోజింప వలెనని జేకరుగా రువపాడించిన చట్ట మొక సంఘమునకు పంపబడినది. ఈనెలాఖరులోగా చట్టము మోసింపబడును 21-31 మధ్యయమున వారుగాక 2588000 మంది వీనివలన లభింపగలదు.

హాలండు

మిత్రమండలి, హాలండు.

హేగు, ఆగస్టు 6:—హాలండువారు కోరక పంపబడి సముద్రమున నష్టమైన నౌకల సంక్షిప్తమున బ్రిటిషు అమెరికను ప్రభుత్వములు మంచియేర్పాటులను జేయుచునని తెల్పుచున్నారని బ్రిటిషు అమెరికను మంత్రులు హాలండు విదేశాంగ మంత్రికి తెల్పిరి. మొత్తముమీద 10 ఏండ్ల క్రిందట నిర్మింపబడిననావిక 1 టన్ను నిలువ 75 పౌనలనుండి గలదు. 39 ఏండ్ల క్రిందట నిర్మింపబడిన నావిక టన్ను నిలువ 51 పౌ. 10 పి. నౌకల యజమానులు క్రొత్త నౌకలను మజల ఏర్పాటు చేయగోరెనో ఆనౌకలు నష్టమైన దినమునుండి మజల క్రొత్తనౌకలు కచ్చితమున నౌకల నిలువవై మిత్రమండలివారు వడ్డీనిచ్చెదరు. గుంది యేర్పడిన తరువాత ఒక సంవత్సరములో ప్రాంపు నౌకలను, 18 మాసములలో లైసరులను ఏర్పాటు చేసెదరు.

జర్మనీ

ఫ్రెంచీలు తప్పించుకొనిపోవుట

ఆంస్ట్రాం, ఆగస్టు 6:—హానోవరునందలి హాల్ట్జుమిండ్ ను విడిచునుండి 29 మంది బ్రిటిషు సైనికాధికారులు తప్పించుకొని పోయిరి. వారిని మజల పట్టుకొనివారికి గొప్ప బహుమానము లీయబడునని ప్రకటించబడెను. వీరిలో నొకడు మజల పట్టుకొనబడెననియు 9 మాసములు కష్టపడి నిర్మించిన ఒక సారంగమార్గముగ వారు తప్పించుకొని పోయిరిని అతడు చెప్పెననియు ఒక జర్మను వార్తాపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

రమ్యావీన్ద్రునంధి.

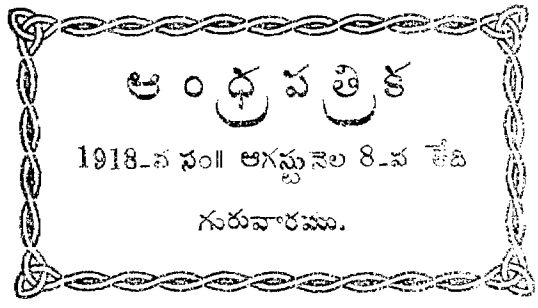
ఆమెర్లడం, ఆగస్టు 6:—జర్మనీ దొరతనము వారు పిలువగా సంధినిగూర్చి ఆలోచించుటకు రమ్యావీన్ద్రునంధుజేతముల ప్రతినిధులు బెర్లినుకు వెళ్లిరి. మర్యమును గూర్చియును పరిష్కరింపబడునని బెర్లినునుండి వార్తవచ్చినది.

రమ్యా ఫిన్ద్రునంధి.

ఆమెర్లడం, ఆగస్టు 6:—బెర్లినులో సంధి ఆలోచన ప్రారంభమైనది.

నార్వే నౌకలు.

లండను, ఆగస్టు 7:—జూలై నెలలో 1544 టన్నులు గల 14 నార్వే నౌకలు మునిగినవి. 55 గురు చనిపోయిరి.

పరపతి సంఘములు

భారతదేశమున ప్రజాభావశక్తియును వ్యవసాయమే ముఖ్యజీవనాధారము. సాంఘికాచారముల వలన నేమి, తగిన ప్రయత్నములను లేమిచే నైన నేమి, భారతప్రభుత్వమువారి తటస్థభావముల మూలమున నేమి హిందూదేశమున నితర పరిశ్రమ లభివృద్ధిచెంది దేశమునకిక నొక జీవనోపాధి లభించుట దుర్లభమగుచున్నది. కాని, యే దేశమైనను ఆర్థికశక్తి లేనిదే అభివృద్ధి నొందజాలదు. పరిశ్రమల బట్టియు, ప్రజల స్వభావముల బట్టియు, వివిధదేశాదర్శములు నైతికముగను, ఆధ్యాత్మికముగను, రాజకీయముగను నుండవచ్చును. ఈ ఆశయములు స్వీయార్థివృద్ధి ప్రోత్సాహకారముగ మాత్రముండును; తదాశయలన్నిటికీ ఆర్థిక సాధన మత్యవసరము. భారతదేశమున ననేక వత్సరములనుండి సుప్రసిద్ధవైతలు దేశకవ్యముల గూర్చి యుపన్యసింపుచు, ప్రజల నుత్సాహపూరిత మానసుల గావించుచుండిరి. కాని యందువలన నెట్టి ఫలితములయిన నొనగూడలేదు. కాంగ్రెసు మహాసభ ముప్పది వత్సరములనుండి దేశోద్ధరణమునకై శ్రమిస్తున్నపుడు, వలసరాజ్యముల బోలు స్వపరిపాలనమును 1923-వ సంవత్సరమునగాని, 1928-వ వత్సరమునగాని ప్రసాదించవలసినదని కోరుచున్నది. ఇందులకు ప్రకటనాంతరముగ ధనాధికారమును, శాసనసభలయం దెన్నిక సభ్యుల సంఖ్యా భావశక్తియును వాంఛించుచున్నది. కాని, "అధికారము మాహస్తగతముగను నుద్దేశముతో మేము ప్రభుత్వమున ప్రాతినిధ్యము నభిలషించితిమి; దాన నెట్టిలాభములు కలుగలేదు" అను వాక్యములుకూడ నిందు జేర్చబడినవి. మన మిట్టి విఫలమనోరథుల మగుటకు గతంబేమి? మన రాజకీయ సాధనమునకు ఆర్థిక పునాదులు లేక పోవుటయే యందులకు కారణము.

ఈ విషయమై "హిందూదేశమున కొక నిర్మాణ కథానము" అను వ్యాసమును అశ్విను హాయిగు అను నామె "వైష్ణవసంచరి అండు ఆఫరు" అను కత్రిక కు ప్రాసీయున్నది. భారతదేశాభివృద్ధికి సహకారవిధానము పసరమనియు, ఇట్టి విధానావలంబనము వలననే బ్రిటాండుదేశము పెంపొందిన దనియు ఆమె వాకొనుచున్నది. ఆకాలపు బ్రిటాండుదేశమునకును, నేటి హిందూదేశమునకును అనేక విషయములలో సామ్యము గలదు. రెండు దేశములయందును నైతులు బీదవారలే; ఇరువురును అప్పులవారి బాధల ననుభవించుచునే యుండిరి; ఇరువురును ధీశక్తిసంపన్నులైనను, వ్యవసాయ విషయములలో సశాస్త్రీయపద్ధతుల నవలంబించుచు, వ్యాపార సందర్భముల నెఱుంగక, విద్యా విహీనులై యుండిరి. మత సాంఘిక విభేదముల వలన సంతోషలహములు రెండు దేశములయందును సాధారణముగ సంభవించుచునే యుండును. కాని, యిట్టి ప్రతికూలశక్తుల నలక్ష్యముచేసి, బ్రిటాండు దేశీయులు స్వయంసహాయముచే అభివృద్ధి నొందగలిగిరి. ఈ చరిత్రము మన దేశక్షేమమున కుపకరించునుగాన, దానిని నిట సంతేజముగ

విశదీకరించి, పిమ్మట మన దేశస్థితిగతుల గూర్చి యోచింతుము.

1889 సంవత్సరములో సర్ హోలెసు వ్లం క్లెబ్బుగారు బ్రిటాండు వ్యవసాయదారు లండన్లో సహకార విధాన మూలకముగ నైతికమత్యమును పెంపొందింపవలె నని యుద్దేశించి, ముగ్గురు సహచరులతో నీ యుద్యమమును ప్రారంభించెను. ప్రప్రథమమున కెల్లరును వీరి ప్రయత్నములు విఫలతనొందునని అభిప్రాయపడి వీరిని నిరుత్సాహ పరుకు జొచ్చిరి. కాని వీరి విషయములకు తెవియొగ్గక, సహజధర్మముతో, వెనుకబడి యున్న ప్రదేశములలో శ్రమి పలుకు దొడంగిరి. మొట్టమొదట వెన్ను పరిశ్రమయందు వ్లం క్లెబ్బు యీ విధానమునవలంబించి, ఆ వ్యాపారమున నున్నవారి కెల్లర నైత్యత నొందించి, తా మెల్లరు నొక యంత్రమును గొని, యొక కేంద్రస్థానమును నిర్మించి తమ వ్యాపారమునందలి లాభనష్టములను ఎల్లరును సమముగ భరించునట్లేర్పాటు చేసికొనవలెనని హెచ్చరించెను. 1889 సంవత్సరము మొదలు 1894 వత్సరము వరకు వ్లం క్లెబ్బు యీ వెన్నుపరిశ్రమయందు సహకార పద్ధతినీ అవలంబించుటకై ప్రయత్నించెను. ఏబది సభలలో సీత డుపన్యసింపు దనుక నొక సహకార సంఘమైనను స్థాపితమైనది కాదు. ఈతనిసభల కెవరును వచ్చుచుండెడివారు కారు. కాలక్రమమున నీ యాటంకములన్నియు తొలగిపోయిన పిమ్మట, 1894-వ వత్సరమున విరేఖ వ్యవసాయసంఘము నిర్మితమగుట సంభవమైనది. అయితే వత్సరముల వరకు వలయు ధన సహాయము చందా రూపమున లభించినది. ఈ మధ్యనే యీ సంఘము అత్యన్యతముగ విజయము నొందగలిగినది. కరపతిసంఘము జేర్పడినది. నార తీయువారును, మాంసవ్యాపారులును, కోట్ల మొదలగు వారిని విక్రయించువారును, ఇతరులును ఈ యుద్యమమున జేరిరి. ఈ సంఘమువారే సంఘసభ్యులకు స్వల్పముగ వడ్డీతో నప్పు నిచ్చుచుండిరి. వీరు తయారుచేసిన వస్తువులను వ్యాపారులు ధరలకు విక్రయించుచుండిరి. అదక్షపదార్థములను మొత్తముగ గొని సంఘసభ్యులకు చవుకగ నమ్మిట కిక నొక సంఘ మేర్పడుటబడెను. ఇందు మూలమున వస్తువుల ధరలు తగ్గివి. 100 కి 50, 80 వంటున నుండిన వడ్డీ ఆకస్మాత్ముగ 100 కి 5 వరకు తగ్గిపోయినది. మరియు, ఆ యా సంఘముల వారు బడల వ్యాపారములకు వలయు యంత్ర సామగ్రిల నెరుపుక నిచ్చి బీదవ్యాపారస్తుల కమిత సహాయ మొనర్చుచుండిరి. ఇందుచే యీ సంఘమువారు ప్రథమ వత్సరముననే 5000 పౌనుల వ్యాపారము చేయగలిగిరి. 1913 సంవత్సరమున నొక అల్లిక కర్మాగారము స్థాపితమైనది. ఇందులో పని చేయు వార లిదివరకు వారము 1 కి కది పిల్లింగులు సంపాదించుచుండ నిప్పుడు 2 పౌనులు సంపాదించ గలుగుచుండిరి. సహకారసంఘమువారి శాఖకు మంచి పూలును, యంత్రములను నొసంగుటచే 1916-వ సంవత్సరమున దీనికి 34,731 పౌనుల వ్యాపారమును, 1917 సంవత్సరమున 50,000 పౌనుల వ్యాపారమును జరిగినది. 1894 సంవత్సరమున కొన్ని దిజుల సంఖ్య గలిగియున్న యీ వ్యవసాయ సంఘములు 1900 సంవత్సరము నాటికి 250 వరకును వృద్ధి నొందినవి. 1914 సంవత్సరమునకు వీని సంఖ్య 1000 వరకు హెచ్చినది. 1917 సంవత్సరమున వీనియందు 106,784 మంది సభ్యులుండిరి. ఇవి 60 లక్షల పౌనుల వ్యాపారమును చేసినవి. 1917 సంవత్సరమున వీని మూలమున

800,000 మంది, అనగా జనసంఖ్యయొక వైదవ వంతు ప్రజలు లాభము ననుభవించగలిగిరి.

హిందూదేశమున కూడ నీ సహకారోద్యమము ప్రయత్నింపబడినది. కాని యందులకు తగిన ప్రతిఫలము మనకు లభింపలేదు. ఈ విషయమునకు సంబంధించిన లెక్కల వివరములను ఆర్థిక కాలిన్స్ ఐ. సి. ఎస్. గారు చెలిపియుండిరి. భారతదేశమున 1907 సంవత్సరమునందు 843 సహకార పరపతి సంఘములున్నవి; 90,000 మంది సభ్యులుండిరి; 23 లక్షల మూలధనముండినది. 1912 సంవత్సరమున 8177 సంఘములుండినవి; 400,000 మంది సభ్యులుండిరి; 3 కోట్ల రూపాయల మూలధనముండినది. 1915 సంవత్సరమున 17,327 సంఘములుండినవి; 825,000 మంది సభ్యులుండిరి; 9 కోట్ల మూలధనముండినది. వ్యవసాయదారులను పక్షివ్యాపారుల బారినుండి తప్పించి, సరసముగ వడ్డీతో ధనము నప్పిచ్చు నుద్దేశ్యముతోడనే భారతదేశ పరపతి సంఘములు నిర్మింపబడినవి. "అవసరమైనవారి కెల్లరును ధనసహాయము చేయుటయే సహకారపరపతి సంఘముయొక్క ప్రధానోద్దేశము. ఎంత బీదవానికైనను, నాని వ్యక్తి పరపతి వాధారముగ నైకొని ధనము నొసంగుటయే రెయిఫీసెను నిర్వచించిన సూత్రము" అని కాలిన్సుగారు నుడివియుండిరి. ఈ రెయిఫీసెను విధానానుగుణముగనే మనదేశమునందలి పరపతి సంఘములు వర్తించుచున్నవి. కాని, దీనితో బాటు ప్రయత్నియ్యవలయు జేయుట కూడ అత్యవసరము. కాని, యీ యుద్యమము విజయవంతము గాకపోవుట కనేక కారణములుగలవు. అందు ప్రభుత్వమువారి తూడ్డి భావము ప్రథమ కారణము. నిగ్గత్వభావప్రేరేకులగు నీ అధికారుల మూలమున నీ విషయమై ప్రజామోదమును బడయ జూచుటచే హిందూదేశమున నీ యుద్యమము ఫలవంతము గాజాలకున్నదని కాలిన్సుగారు నుడువుచున్నారు. బ్రిటాండుదేశమున నీ యుద్యమకర్తలు తమంతట తామే, స్వయంక్రమములమున ప్రజల కీ విషయమున విజ్ఞానమును వెదచల్లి, సఫలమనోరథులైరి. మనముకూడ నీ విషయమున బ్రిటాండుదేశము ననుకరించుట దేశక్షేమకరము. మన రాజకీయ నాయకు లీ విషయమున కార్యదీక్షను గలిగియుండుట వసరము. మనదేశమున నియుద్యమవ్యాప్తికి వలయు సాధనము లనేకములు గలవు. దేశమున నెల్లడల నున్న స్వరాజ్యసమితులును, కాంగ్రెసు సంఘములును, గ్రంథాలయములును ఈ యుద్యమమునకు తోడ్పడినయెడల నిది ఫలప్రదమగుటకు సందియములేదు. ఈ సంఘములకు ప్రజలతో ప్రత్యక్షసంబంధము గలిగియుండుటచే వీని సాహాయ్య మివ్వటమనే నక్షేమకరము. మరియు ప్రస్తుతసంగ్రామమువలన కదాగోత్పత్తి అపరిమితము గగావలసియున్నది. ఇక ప్రత్యేక వ్యవస్థలు తమంతట తాము వ్యాపారము చేయుట సాధ్యము కాదు. అనేకులు తమ ధనమును, తమ ధీశక్తులను సమ్మేళనము గావించి, యంత్రసాహాయ్యమున వ్యాపార నిర్వహణము చేయుటగత్యము కాగలదు. కావున అన్యోన్య సహాయోపవ్యక్తత యందు మూలమున వ్యక్తమగుచున్నది. సంగ్రామానంతరమున శాంతి నెలకొల్పబడిన తరువాత, ప్రపంచమందలి దేశములన్నిటికిని ఆర్థిక స్పర్ధ యుదయింప గలదు. అప్పుడు హిందూదేశము క్రుంగకుండ వలయు నెడల దేశవృత్తులన్నియు విజృంభణము నొందవలసియున్నది. దాద్ర్యము ననుభవించు నీ దేశమున సహకారము లేనిదే యేయద్య

మును జయప్రదము కావాలను. ఈ విషయముల నెల్ల తిలకించి, దేశ సేవారత్నములును, రాజకీయాందోళనా పరులును, భారతదేశ పార్శ్వమి కాభివృద్ధి మూలముననే రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును కరతలామలకముగనుని గుర్తించి సహకార విధానమూలముగ దేశపుక్షాభివృద్ధిని పెంపొందించి దేశక్షేమమునకై శక్తివంచన లేక పాటుపడుదురుగాక!

ఆమోదమా, నిరాకరణమా?

తీడరుప్రతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—మా దేశీయులలో గొందరికి సంస్కరణప్రజాభివృద్ధిని నిరాకరింపవలయునని లేదు. కాని వారు దాని నంగీకరించుచు దాని కుంతి చేయలేదు. తెంచేయక సవరణముల నుపపాదించుచున్నారు. అట్టి సవరణము లంగీకరింపబడినచో మాంఁగేగ్య విధానము గుర్తుపట్టలేనంత నూతనావతారమును దాల్చును. ఇట్టివారి ఆమోదము నిరాకరణముకంటె సహాయకారి కాదు. కాని వారు నిరాకరణమును మాటను మాత్రము పయోగించుటలేదు.

నియోజకవర్గ నిర్ణయ సంఘములు

మన దేశములో మాంఁగేగ్య సంస్కరణముల ప్రకారము ప్రతినిధుల నెన్నుకొనువారి కేయేయ్యత లుండవలయునో నిర్ణయించుట కేర్పడవలసిన సంఘమును, ఏయేకాఖలు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములనుండి తీసికొని ప్రజాభివృద్ధి చేయవలయునో ఆకాఖలను నిర్ణయించుట కుద్దేశింపబడిన సంఘమును తీక్షణమే యెన్నుకొనుటకు సీమ ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిరిని మాంఁగేగ్యగారు పార్లమెంటులో సెలవిచ్చిరి. ఇండియా ప్రభుత్వముసంస్కరింపబడవలయుననియు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములను భాగింపక ప్రజలకు రాష్ట్రములలో బాధ్యతాయత్నస్వరూపాలను నొంగవలసిన దనియు కొరసభలకును ప్రజలకును వారీకొరకలు గొంతెమ్మకొరక లని సీమ ప్రభుత్వమువారిపక్షము తెలిపినట్లయినది. సంస్కరణప్రజాభివృద్ధిగాఢమున మాంఁగేగ్యులను చేయించవచ్చునని యెవరికయిన కాశీయక్తి మేదియో యాచించుట ఉత్తమము.

పురాతనశాసనములు.

మదరాసు పరిభ్రమమువారివద్ద అనేకవేల పురాతన శాసనములు కలవు. ఇందు దేవాలయములయొక్కయు, ఇతర ప్రాచీన ప్రతిష్ఠాపనముల యొక్కయు గోడల నుండి ఎత్తబడినవి చాల కలవు. ఈ శాసనములను పరిశీలించి, వాటి అర్థమును లోకమునకు తెల్లపెంపకలసియున్నది. అనేక శాసనములు ప్రాచీన శాసనపరిశోధనాలయము వారికి ప్రతి సంవత్సరమును దొరకుచున్నవి. ఈ యెపిగ్రాఫిక్ డిపార్టుమెంటు వారి కార్యాలయములోనున్న శాసనములనుండి భాషాంతరికరించి ప్రచురించుటకు కావలసినంతనుండి పండితులు లేరు. చాల భాగము శిథిలమయి పోవుచున్న ఆలయములలోను, ప్రాచీన మందిరములలోను నున్న శాసనములను సంపాదించుటతోనే ఈ కాఖకు తెలిసినవారి కాలముయోపుచున్నది. ఇంతకంటె కాఖవారిచే భాషాంతరికరింపబడిన శాసనములు, చేయబడక నిలిచి యున్నవాటిలో బహుస్వల్పము. దక్షిణ ఇండియాలో ప్రాచీన శాసనములలోనభినివేశముగలవిద్రావంతులు చాలమంది కలరు. వారి శాసనములను భాషాంతరికముచేసి గమ్యమెంటువారికి తోడ్పడవలయునని వారి అభిప్రాయము. ఇప్పుడున్న శాసనముల నేదానికి రెండువేలు చొప్పున మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ముద్రింపబడలనుకొని యున్నారు. ప్రతి పర్యాయము శాసనములకు పుస్తకముగా 600 ముద్రింపింపబడును. ప్రాచీన శాసనపరిశోధనమునం దభీష్టుముగలిగి, ఈ భాషాంతరపు పనిలో వొంతనమువారికి తోడ్పడవలసి యోధక సంఘములవారును, పరిశోధక పండితులును పుస్తకముల కయి అసిస్టెంటు అర్కియలాజికల్ సూపరింటెండెంటు ఫర్ ఎపిగ్రఫీ మదరాసు, అని దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును. ఆంధ్రపరిశోధక సంఘముల వారును, ఆంధ్రపరిశోధకులును ఈ యమాల్యయిన కార్యనిర్వాహకమునకయి ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడవలసి గాక యని నమ్ముచున్నాము.

డాక్టరు నాయురుగారి పలుకులు

కొంతమంది సార్లమెంటు మెంబరుల యెదుట నుపన్యసింపుచు డాక్టరు నాయురుగారు శాసనసభలకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు ప్రత్యేక కృత్తులకు వోటు నొసంగినచో బ్రాహ్మణులస్థానముల నపరిమితముగా నాక్రమించుకొనుదు

రని పలికి యుండిరి. బ్రాహ్మణుల భయము డాక్టరు నాయురుగారిని నిద్రవ్రాము మూకలో జేర్చుట విపరీతముగ నున్నది. లోకములో ప్రజాపరిపాలన మెచ్చుటకున్న నచ్చుట వోటు నొసంగునట్టి తాతలికి, ఎందుకు, ఏపనికయి వోటు నిచ్చుచున్నావో అది తెలిసికొనుటయే ప్రజా పరిపాలనము యొక్క స్వార్థస్వరూపి నొప్పుకొను చున్నాడు. అందువలననే ఇంగ్లాండులో మునిసిపాలిటీలకు లోకలుబోద్ధులకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటయే గాక సాధారణ ప్రజలు పార్లమెంటు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు ను నధికారము కలిగి యున్నారు. మన దేశ మందన్న నో జిల్లా, తాలూకాబోర్డులలోను, మునిసిపాలిటీలలో పనిచేయుటకుయి జనులు కొంతమంది ప్రతినిధులకు వోటునిచ్చుచున్నారు. ఈ ప్రతినిధులన్న నో శాసనసభా ప్రతినిధుల నియామకముకు వోటిచ్చుచుండును. అందుచే పౌరజనలను నిసిపాలిటీల కన్ని బోర్డులకుని సెలంగబడిన వోటు శాసన సభాప్రతినిధులకుని సెలమాత్ర మొసంగబడుట యేలేదు. శాసనసభలోని ప్రతి నిధికి, గ్రామము లో గాని, పట్టణము లో గాని నున్న వోటుకు ను సంబంధము లేక పోవుట బాధ్యతాయత స్వరూపాలనుకకు కనుగుణ్యము కాదని మాంఁగేగ్యగారు కృత్తులకు శాసనసభా ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు వోటు సెలంగవలయుననిరి. మన దేశములో డాక్టరు నాయురుగారి వున్న అభిప్రాయములే కలగియున్న అధికారకర్షణమువారును నూటిగాప్రజలకు శాసనసభాప్రతినిధుల నెన్నుకొను అధికారముండవలయునని ఇప్పుడొప్పుకొనియున్నారు. ఇప్పుడేనుక్రమవలదని డాక్టరు నాయురుగారు పలికినయెడల వారికి బాధ్యతాయత స్వరూపాలనుకే గిట్టును. 35-వ ఆగస్టు ప్రకటనమున కాయన విరోధియనియు, సిద్ధియై ప్రభుత్వకు ప్రతినిధులను స్వప్రము కాకమానది. వోటులసంఖ్య బ్రాహ్మణేతరులలో నధికముగా నున్నప్పుడును, డాక్టరు నాయురు ప్రభుత్వము లీ రాజధానిలో బ్రాహ్మణేతరులలో నధిక ప్రభోధము కలిగినదని వ్రాయునప్పుడును నిక బ్రాహ్మణుని జూచి భయపడవలసిన సవరణ మెక్కడిది? వోటుల లభికలుగా వారి వారయినప్పుడు వారి ప్రతినిధులనే శాసనసభలకు పంపుకొన లేకపోయినచో ప్రభుత్వము వారయినను వీరికి సహాయము చేయజాలరని తెలిసికొనుట మంచిది. ఒక వేళ బ్రాహ్మణు లీ రాజధానిలో నధికముగా నెన్నుకొనుటకు దురని నునము వాదముకయి యొప్పుకొనినను, బ్రాహ్మణ ప్రాబల్య మధికముగాలేని ఉత్తర హిందూస్థానము, పంజాబ్, గుజరాతు మొదలగు రాష్ట్రముల పక్షమున పలుకవలసిన దని డాక్టరు నాయురుగారు కేరళ ముక్త్యావొసంగిరి. ఈ సంస్కరణ ప్రజాభివృద్ధిచేకరిస్తూ దాయకమని జాతీయవాదులు ఘోషించుచున్నారు. జాతీయవాదుల అభిప్రాయములను గూడ, డాక్టరు నాయురుగారి సార్వజనీన అభిప్రాయముల వలెనే, ఇంగ్లాండుకు పోషియకుండ ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్నారు. ఈ రాజధానిలోని బ్రాహ్మణేతర నాయకులును, జాతీయవాదులును కలిసి మొఱపెట్టుకొనుట కొక్క పర్యాయ మయినను సందర్భము సమకూడినది.

గుంటూరు ప్రముఖుల అభిప్రాయము

ఆగష్టు 15 వ తేదీన బాంధ్రపు నిల్లత్తు నారాయణ గారును మరి నలుగురును మాకు వ్రాసినవిషయ అభిప్రాయములందు మాంఁగేగ్యగారి “ప్రజాభివృద్ధి నిరాకరించి, లోక మాన్య తిలకుగారు ప్రతిపాదించిన ప్రధానధర్మముత్రములు గల యధార్థ స్వరూపాలను ప్రజాభివృద్ధి ప్రస్తుతము ప్రధమ ప్రధానముగా పడయుటకై ప్రజాందోళనము కొనసాగింపవలెను” అని వ్రాసియున్నారు. లోకమాన్యతిలకుగారు శాసనసభలలో ఆయించు నలుగురు నిర్ణీత ప్రజాప్రతినిధులుగా నుండవలయుననియు, కార్యనిర్వాహకసభవారు శాసనసభలలో బడి యుండవలయుననియు, సేనా సంబంధ వ్యవహారములలోను, విదేశీ రాజకీయ సంబంధ వ్యవహారములలోను, యద్దము ప్రకటించుట సంధిచేసికొనుట మున్నగువిషయములందు సామ్రాజ్యశాసనసభ కధికారముండకూడదనియు, నైస్యముకొఱకును, నావికాదళము కొఱకును అగు ద్రవ్యముపోగా మిగిలిన ప్రభుత్వవాయమువై ప్రజాప్రతినిధుల కధికార ముండవలయుననియు, సెలవిచ్చియున్నారు. కొందా వెంటపెట్టుకొని పంతులుగారును మరి 27 గురును పంపినలేఖలో మాంఁగేగ్యవిధానము నిరాకరింపబడి, కాంగ్రెసు లీగువిధానమే అవశ్యకమని తెలుపబడినది. కాని మాంఁగేగ్య విధానములో కాంగ్రెసులీగు విధానముయొక్క ముఖ్యనూత్రములు జొప్పింపబడి, అది నూతనాశ్రయి దాల్చినయెడల ఈ

గుంటూరు పౌరుల కా గంకల్పము నంగీకరించుట కభ్యంతరముండబోదని తెలుపబడినది. మొదటివారికిని, రెండవవారికిని స్వల్పభేదాభిప్రాయము కలదనియు స్పష్టమగుచున్నది. మాక్కు కొంతమంది విలేఖకులు మాంఁగేగ్యసంస్కరణముల మాట వదలివేసి, కాంగ్రెసు లీగు విధానమువై వ్రాయబడిన ఆక్షేపణలు లేకుండునట్లు దానిని సవరించి, మన మంగీకరింపవలయునని వ్రాయుచున్నారు. ఈ విషయము గుంటూరులో విచారార్హము. చాల రాష్ట్రీయసభలు మాంఁగేగ్య సంకల్పమును విశేష సవరణములతో నంగీకరింపవచ్చునని తీర్మానించుచున్నవి. లేవారు రాష్ట్రీసభ మజూరాల్ నామ్మగారి ఆధిపత్యము క్రింద నిర్ణీతీర్మానమునే అంగీకరించినది. మాంఁగేగ్య సంకల్పమునందు మనకు కావలసిన సవరణములు చేయబడలేనని అది మాంఁగేగ్య సంస్కరణసంకల్పమే కావాలను. ఈ క్రింది విమర్శను జరుపుడు.

అతివాదులు, మితవాదులు.

అతివాదులు, మితవాదులు అను విషయమును గురించి సత్యమూర్తి అయ్యరుగారు మదరాసు మైమ్మపత్రికకు వ్రాయుచు మదరాసు రాష్ట్రీయసభలో రెండొక జేరిన కక్షల వారీకన్న భేదములను గురించి చక్కగా వ్రాసియున్నారు. మన మా భేదములనుగురించి యప్పుడు తెలిసికొనుట ఉత్తమము. ఈ మాంఁగేగ్య - మెచ్చుభోద్ధ సంస్కరణములతో మా కనసరము లేనగాన వానిని నిరాకరింపవలయునని జాతీయవాదు లనుచున్నారు. మేమి విధానమును గొప్ప సవరణములతో నంగీకరించుచున్నా మని చెప్పుచు, మాంఁగేగ్య సంస్కరణనూత్రములకు పూర్తిగా వ్యతిరేకమయిన సవరణములను మితవాదులు చేయుచున్నారు. అటుల చేయుటకులన వారా విధానము నంగీకరింపక పోవుటయే గాక పయిగా పితలాటకము చేయుచున్నారు. మాంఁగేగ్యగారు కేంద్రీయలో నుపన్యసించుచు, తమ సంస్కరణములను విమర్శింపకముందు వానిలోని ముఖ్యనూత్రముల నంగీకరింతురో లేదో ముందుగా చెప్పవలసినదని పలికియున్నారు. అనూత్రముల నంగీకరింపక మన మితవాద సోదరులు దానిని కాంగ్రెసులీగు విధానముగా మార్చుటకుయి సవరణములను జేయుట అసంగతము. ఇంతకంటె పౌరులవంతమును, దేశభక్తియుతమును నగు మార్గము సంస్కరణములను జాతీయవాదులవలె నిరాకరించుట యయియున్నది. ఈమాటలనే గౌరవనీయులగు శర్మగారు సయితము మదరాసు రాష్ట్రీయసభలో పలికియుండిరి. మాంఁగేగ్య సంస్కరణ సంకల్పమునకు రూపులేకుండ సవరణముల నుపపాదించుటకంటె ఆ విధాన మవసరములేదని తిరస్కరించుట న్యాయమని శర్మగారు మితవాదుల కుద్బోధించి, యేతత్తమనను తమ వోటు సెలంగక గౌరవనీయులగు రామనంద్రరావుగారివలెనే మిన్నకుండిరి. ఇక సవరణము లేట్టివో విచారింతుము. ఇండియా గవర్న మెంటు ప్రస్తుతమును, ఇకముందెప్పుడయినను సంస్కరింపబడుట కే మార్గమును మాంఁగేగ్య మెచ్చుభోద్ధగారలు నూచించి యుండలేదు. మదరాసు మితవాదులు గాబుప్రతినిధిగారి శాసనసభలో ప్రజాభివృద్ధి ప్రతినిధులు బహుళసంఖ్యాకులుగా నుండవలయుననియును, విదేశీ, మత, నావిక, వైనిక వ్యవహారములు తక్కు మిగిలిన విషయములన్నిటిలోను ఇండియా ప్రభుత్వము శాసనసభ కుత్తరనాదియై యుండవలయుననియు ప్రతిపాదించి యున్నారు. ఈ శాసనసభకు ఆదాయవ్యయ నిర్ణయము సయిత ముండవలయునని మితవాదులు కోరిరి. ఇక మెచ్చుభోద్ధ-మాంఁగేగ్య గారలు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునుండి ప్రాయశ్చయము లేని స్వల్ప కాఖలను తీరజేసి చేయుటకుయి ప్రజాయత్నము చేయవలసినదని సిఫారసు చేసిరి. మన మితవాదు లన్ననో పోలీసు న్యాయ కారితరక్షకాఖల నిర్వహణాధికారమును మాత్రము కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునకు వదలివేసి, మిగిలిన సర్వాధికారములను రాష్ట్రీయశాసనసభకు పెట్టి, రాష్ట్రీయ లలో పూర్ణమయిన బాధ్యతాయత స్వరూపాలను నిష్పదేస్తాపింపవలసినదని కోరియున్నారు. రాజప్రతినిధిగారును, స్టేటు సెక్రటరీగారును, లండనులోని ఇండియాసభను సంస్కరించి యుంచవలసిన దనియు, ఒక స్టేటుకౌన్సిలును ఢిల్లీలో పెట్టవలసిన, దనియు రాష్ట్రీయములలో గ్రాండుకమిటీల నేర్పఱచవలసిన దనియు వ్రాసియున్నారు. మదరాసు మితవాదులు వీటితో ననసరములేదని కొట్టివేసిరి. కాబట్టి యీసవరణముల సవరణములేకావు. మనకెంతమాత్రమిష్టములేని నూత్రములనుగలిగినట్టి మాంఁగేగ్య గారి చేనిర్మింపబడిన విధానములో, దానికి బద్ధవిరోధమయిన నూత్రములుగల మన కాంగ్రెసులీగు విధానములోని ముఖ్యంశములను సవరణములను చేయతో జొప్పింపజూచుట పరిహాసార్హమని సత్యమూర్తిగారు వ్రాయుచున్నారు. మాకు మాంఁగేగ్య విధానము కలదు. మా కాంగ్రెసు విధానమే కావలయునని అందరను చెప్పుటకు సమ్యక్తముగా నుండునని సత్యమూర్తిగారు రనుచున్నారు.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్తు లి ప్త డ వే క్షి త ము లు.

ఈ యుద్ధము నూటికి నొక్కచోప్పున ఈయబడును. వృత్తిపన్ను లేదు. ఈ యుద్ధమున వృత్తిములు మొదల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1922 వ సం॥లో నూడు నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 103 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూ॥పాయలును వృత్తిములనుకొనువారి యివ్వ ప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యుదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీనిని చింపి మీ పేరువ్రాసి పంపుము.

ద ర ఖా స్తు న మూ నా.

మదిరాసు బ్యాంకివారికి,..... 1918.

కో కా డి ప తి,

అయ్యో, ఇందుతో .....రూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను. దీనికోక యుద్ధమునాపత్రమును (ప్రామిసరీస్) *) సొకదాని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్యుదాచి సంవత్సరములో సామ్యుకావలయునో ఆ సంవత్సర ముందనిచ్చి తక్కినవారిని బాట్టివేయుదు. * 1921, 26, 25, 25 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును. (తెజలో ఇవ్వబడును. ఇట్లు విశ్వసనీయుడు. పేరు..... నిలాసము..... (స్వస్థముగ వ్రాయుడు.)

వి రో పా మ హా నం గ్ర మ ము

(రైతుల విజయి.)

ఇంగ్లండు

ఎన్నికవిషయ విచారణ సంఘములు

లండను, ఆగస్టు 6:—భరతవర్ష సంస్కరణల సందర్భమున ఎన్నికల యేర్పాటులనుగూర్చి యోచించుటకు తక్షణము విచారణసంఘముల నేర్పాటు! చేయుటకు ప్రభుత్వము వా రంగీకరించినది పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతినిధిసభలో మాంతుగుగారు చెప్పిరి.

డాక్టరు నాయుడు.

లండను, ఆగస్టు 2:— ఎన్నును పార్లమెంటు సభ్యుల సభ జరిగినది. నివేదికమునందలి పలు విషయములను గూర్చి డాక్టరు నాయుడుగా రాత్రిపించిరి. కాననభలకు వ్యక్తియొక జన విధాన మేర్పరచబడినచో వ్రాహ్మణుల సంఖ్య అధిక మగును. గాన ప్రశ్నకోశము ప్రాతినిధ్య ముండవలెను. నివేదికమునకు ప్రతిపాదనలగు విజ్ఞప్తులడచి వేయబడెను. ఆరు మాత్రమైనవిమాత్రమే ప్రకటించబడినది డాక్టరుగారు నడిపిరి.

వర్జిల్లా నాకను ముంచుట.

లండను, ఆగస్టు 7:— దేశముఖముగా వచ్చుచున్న వల్లరీడా అను అంబ్యులెన్సు నాకను ఈ నెల 8 వ తేదీని టార్పెడోతో కొట్టిమించిరి. 7 గురునావికులును 116 గురు ఇతరులును మునిగిపోయిరి. 2 వ తేదీని రెండు ఆంగ్లయుద్ధ నౌకలు ముంచబడెను. 97 గురు మునిగిపోయిన నౌకాదళము వారు ప్రకటించిరి.

జర్మనులు ధనమును లాగుట.

ఆమెట్టరుడెం, ఆగస్టు 5:— 1914 వసంబరు మొదలు 1917 వసంబరువరకు జర్మనులు బెల్జియములో ప్రజలలన ననూలుచేసిన మొత్తములు గాక 28800 లక్షల (పాంతులను ననూలుచేసిరి. సంధిపరతుల నాలోచించునపు డీ ధనాపహరణవిషయమును గూడ గమనింపవలసి యుండునని పార్లమెంటు ప్రజలసభలో రాబర్టు సెసిలుప్రభువు నడిపెను.

శత్రువిమానముల దాడి

లండను, ఆగస్టు 6:—నిన్న రాత్రి 5 శత్రువిమానములు దాడి సలుపరాగా సముద్రమునందే మా విమానములు వారిని నిగోధించెను. ఒక శత్రువిమానము తీరమునకు 40 మైళ్లదూరముననుంచుచు సముద్రమున కూలిగిది. మరెముకదానికి గూడ నష్టము కలిగింపబడెను గాని అది స్వస్థానమును చేరియెండును

దారుణముగు నష్టము.

లండను, ఆగస్టు 6:—వార్జిల్లానుముంచుట మహాదారుణ కృత్యము. గాయములు తగిలినవారు 800 మంది నౌకలో మండిరి. 4 వ తేదీ సాయంకాలమున 650 మంది ఆంగ్లదళపు సేనునకు చేర్చిరి. చాలమంది పలచనిఅంగీలు తొడిగియుండిరి. (వైటుడ్రెసు) గాన చలిచేత చాల బాధపడిరి. టార్పెడో తగిలియే నౌక మునిగినదని స్థిరమైనది. నౌకా రక్షకయుద్ధనౌకలు లోతునకు పోవు బాంబులను వదలెను. ఆనౌక ప్రాన్సు నుండి వచ్చుచున్నది ఆంగ్లతీరమునకు కనుచేరువ నుండగా రాత్రి 1-30 గంటలవేళ టార్పెడో దానికి తగిలినది. చీకటి మెండుగానున్నది. గుండు ఇంజను గడికి తగిలుటచే కొందరు ఇంజనీరులు మడిసిరి. వీరములన్నియు ఆరిపోయినవి. దానిపై నున్న భాగమున 100 మంది రోగులుండిరి వారిలో చాలమంది గుండుచెక్కున మడసిరి అభాగము పెంబునే మునుగుటచే తిక్కినవారు పెంబునే మునిగిచనిపోయిరి. చీకటిలో మునిగిపోయిన వారిని కాపాడుటలో చాల సంఘర్షణ మేర్పడినది. నౌక రెండు గంటల సేపు తేలియుండెను. ఇంజనుల బాధ పీలులేకుండెను గాన మునిగినవారిని కాపాడుట మరింత కష్టముగా నుండెను. పడకలను దింపుటలో 3, 4 పడకలు పగిలిపోయి వానిలోని వారు సముద్రములో పడిపోయిరి. నావికోద్యోగులు చాల శ్రమపడి ప్రజలకు కాపాడికూడ నున్న యుద్ధ నౌకలలోనికి మార్చిరి. రోగులకు వైతెట్టుమీద పుండ్ల బెట్టుగా వారు కలవరము లేకుండవండిరి. చారి నటనుండి యుద్ధనౌకలలోనికి మార్చిరి. ఒకపడకలో 6 గురు స్త్రీలును కొందరు రోగులునుండగా ఆనౌక మునిగినది. ముగ్గురు స్త్రీలను చాలమంది రోగులను కాపాడిరి. ఈ సారియే ఈ నౌకలో జర్మను రోగులెవ్వరును లేకుండిరి. పిమ్మట నీరుపాయిలగ్గలో నికిపోగా వెద్దధ్వనితో నౌక పేలిపోయినది.మంటలును నీరును ప్రభాకృతిని సైకిలేచెను.

చిత్రనౌకలు

లండను, ఆగస్టు 6:—ఈ నౌకలనుగూర్చి క్రియ్యమృతి కయందు నేడు వివరింపబడెను. కెప్టనుగాడ్డను కాంటెలు వి. సి. మున్నునవారికి లిరుదము లియ్యబడినవి. అంతగ్రాములను నలంపేయుటకు చాల చిత్రములను సేనానులు కనిపెట్టిరి. 1-8-1918 వ బారాలాంకు నౌక యొక అంతగ్రామిని ముంచెను. ఒక నౌకపైని గడ్డిమేటిని పెట్టుటలన నొక అంతగ్రామికి పోని కలిగినది. ఇంకొకసారి యొకనౌకను ముంచుటకోక అంతగ్రామి బాంబులను సిద్ధముగా వైరిపెట్టుగా వారిపై నొకగుం

డును వదలునని కనియన్నియును (పేలి అంతగ్రామి మునిగినది. మరియొకసారి మాయపిల్లను చేసి యొక సేనాని ఆసుదానివే నును వేసికొని నౌకమీద సేన్యుయండ అంతగ్రామి ఆమెను ఆపిల్లను తనపై నెక్కించు కొనగా ఆమెపిల్లను సముద్రమున పడవేసి తానుసముద్రముననురికెను. ఆమాయపిల్ల అంతగ్రామి అమెగు నూడవీసి ముంచినది. సేనాని రాజమంజరమున బహు మానమును బడసెను.

ఇంగ్లీషు సేనల బహుమతులు

లండను, ఆగస్టు:—తూర్పు ఆఫ్రికాలో లె క. క్లెమె సను, లె. క. డ్రైపు, కెప్టను వీజరీ, కెప్టను జాకబు, కెప్టను జాల్సీ, కెప్టను వేల్పుపియరు సార్వెంటు బ్లడు గార్ల పేర్లు నూ చింపబడెను.

ప్రాన్సు

గొప్ప నైమానికుడు

పారిసు, ఆగస్టు 6:—లెఫ్టెనెంటు ఫాంతు గారు 96 శత్రువిమానములను నేలగూల్చిరి. వీనిలో 56 అధికారులచే నంగీకరింపబడెను.

బ్రిటిషు సేనల ప్రతాపము.

పారిసు, ఆగస్టు 6:— జనరలు మాంజింగారు ఆత్యుత్సాహకరముగు నొక ప్రకటనమునందు మార్షి మహాయుద్ధమున ముఖ్యముగా ఆర్మీఎయిసీ మధ్య ప్రదేశమును మాట్టడించుట లో ఇంగ్లీషు సార్వాటిషు సేనలు చూపిన ప్రతాపములు ప్రకటించి, యుద్ధ ముతీక్రమంగా మున్న పన్ను ఆ సేనలువచ్చి, శత్రువు లెంత తీక్రమంగా ప్రతిఘటించుచున్నను, ఇంగ్లీషు సార్వాటిషు పటాలములు పరానువారితో గలసి మిత్రమండలి దళముల కంటె అధికసంఖ్యాకములగు మున్న శత్రుదళములతో నవి అనుగుఅనుగునను బోరు సత్వెనము వారు ప్రకటించిరి. ఇందు గలిగిన విజయము చాలవఱకు బ్రిటిషువారివలననే గలిగినది వారు తెలిపిరి.

ఫిరంగియుద్ధము.

లండను, ఆగస్టు 6:—(రాత్రి 11-35) కెప్టినదిమిదను, సాయిసన్నుకు తూర్పునకు ఫింగియుద్ధము జరిగెనని పరాను వారు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషురంగము

లండను, ఆగస్టు 6:—(రాత్రి 11-35) బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి:—మాన్సు కోయకు దక్షిణమునంగు (వే-కార్పి రోడ్డు నకతల శత్రువులు స్థానికముగు తీవ్రయుద్ధము సలిపి జూలై 23 వ తేదీ రాత్రి మేము జయించిన స్థలమునందు ముందుండు కండక శ్రేణులను ఆక్రమించుకొనిరి. స్థానికయుద్ధ మింకను సాగుచున్నది. ఏకాటు ఆదరియించు 2 వేలగజముల సేనాముఖమున మనస్థానమును ముంచునకు జేర్చితిమి. నిన్నటి దినము విమానయుద్ధము జరుగ లేదు.

మాల్దీవికి శిక్ష.

పారిసు, ఆగస్టు 7:—నేరములలో అనేక నేరముల విషయమున మాల్దీవిగారిని నేరస్థునిగ నంగీకరింపకుండిరి గాని దుష్ప్రవర్తన సందర్భమున అతనిని నేరస్థునిగ గ్రహించి, పద వికి లోటుగణాగకుండ 5 సంవత్సరములు ప్రాన్సును వదలి యుండవలెనను శిక్ష నిధించిరి.

విమానయుద్ధము.

లండను, ఆగస్టు 6:— తూర్పు తీరమునకు విరోధాగ్ధ ము వచ్చియుండిన వేలకోలది జనలు భూమ్యాకాశ సంయోగ స్థానమునండి జట్టినులు విమానములును లేచుచుండుటచూచిరి. జట్టినులు ఉత్తరముఖముగ దట్టముగు పొగచాటుననుండి తిప్పించుకొని పోవజూచెను గాని ఒకగంటయైన తరువాత మొదటిస్థానమునండి గుమారు 100 మైళ్ల దూరమునండి ఫిరంగుల భర్తీని దినబడి సముద్రమువై పుంకు ఒకమంట నడచుచున్నట్లు కనబడెను.విశేషదూరము వైతెగురిగల జట్టినులను జర్మనులు తయారు చేయుచుండిరిని కొంతకాలము క్రిందట చెప్పబడినది. విమానము లంతకంటెను ఎత్తునకు పోగలవరయు, జట్టినులు తప్పించుకొన గోసినచో వారి కేమందో పొగయో మేఘమో అడ్డపడవలయు ననియు కనుగొనబడినది.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Dr. Nair on the Reforms.

Charge Against the Government of India.
Individual Voting Results in Brahmin
Preponderance.

LONDON, August 2.
Dr. Nair addressing a meeting of the Members of Parliament yesterday detailed many objections to the proposals contained in the report, particularly the danger that any system of individual voting for Legislative Councils must result in excessive over-representation of the Brahmins. Hence he argued in favour of communal representation. Dr. Nair complained that petitions against the report were suppressed while favourable opinions were published.

Indian Reforms.

Electoral Committees at Once.

LONDON, August 6.
In the House of Commons, Mr. Montagu announced that the Government had agreed immediately to appoint Electoral Committees.

Hostile Air Raid.

The Raid Described.

British Aeroplanes Pursue Raiders.

LONDON, August 6.
Thousands of visitors to an East coast resort saw Zeppelins on the skyline and a fleet of aeroplanes ascending, whereupon the airships turned northwards and endeavoured to evade the pursuers in smoke clouds. An hour later the raiders, gunfire was heard nearly a hundred miles from where the chase began and a great flame was observed seawards. It has been reported for some time that Germany is designing more powerful Zeppelins, capable of reaching greater altitudes, but it is believed that the aeroplanes will climb higher and the Zeppelins will, therefore, need favouring mists if they hope to escape.

THE TORPEDOED "WARILDA".

A Most Barrowing Disaster.

Ship Carried 600 Sick and Wounded.

LONDON, August 5.
The torpedoing of the "Warilda" was one of the most harrowing disasters caused by submarinism. The ambulance transport carried six hundred and six wounded. Over 650 survivors were brought to a British port on the evening of 4th August. The majority were clad in their night-clothes and suffered severely from exposure. All accounts agree that a torpedo sank the ship. The escorting destroyers dropped depth bombs. The "Warilda" was returning from France and was a few miles from the English coast at about 1-30 A. M. when she was torpedoed. The night was dark and there was a stiff breeze with a choppy sea. The torpedo struck the after part of the engine-room killing some of the engineers and plunging the ship into darkness. Immediately above was the wardroom with over a hundred patients, most of whom the explosion killed outright and the others were trapped and drowned as this part of the ship quickly settled down into the water.

Fearful Struggles in Darkness.

The survivors relate that most fearful struggles occurred in the darkness in the rescue of the helpless casualties. The "Warilda" floated for over two hours and remained steaming, thus impeding rescue work as the engines could not be stopped. Three or four boats were smashed while they were being lowered and the occupants were thrown into the sea. Soldiers and nurses testify to the heroic efforts of the ship's officers and crew in the most difficult rescue work, and the transferring of casualties to the escorting destroyers in the rough sea. The morale of the wounded, lying on deck waiting transference to the destroyers, is described as "too fine for words." One boat containing six women-folk and wounded was upset, but subsequently three women and most of the wounded were picked up.

A Significant Factor.

It is significant that this was the first occasion in two years that the "Warilda" had crossed from France without German wounded and prisoners. The "Warilda" finally settled down stern upwards, and, the sea reaching her boilers, she blew up in a terrific column of fire and water.

"Mystery Ships."

Ingenuity of Commanders.

Several Officers Decorated.

LONDON, August 6.
The "Times" to-day contains a variety of information about the so-called mystery ships and mentions incidentally, that several officers, notably Captain Gordon-Campbell V. C. have been decorated for services with these vessels.

Broadside from a Haystack.

The "Times" says:—Probably the first mention of "mystery ships" was in connection with the "Baralong" described at the time as an auxiliary cruiser, whose sinking of a U Boat on 1st August 1915 led to correspondence with the German Government and to a German press campaign about the alleged treachery of British seamen, which campaign suddenly ceased at the beginning of 1917. It is now permissible to tell the public more on this subject, particularly, adds the "Times," as the Germans have yet to discover what has replaced this kind of warfare. Much ingenuity was displayed by commanders of the "Mystery ships"

and others in devising plans for the destruction of submarines. For instance, a retired admiral, who was commanding one as a naval reserve captain, placed a haystack on board his vessel and his ancient looking craft, when duly summoned to surrender, complied and slung out her boats. Then the submarine received a broadside from the haystack.

German Submarine Deceived.

Again a battered looking tramp was limping along in the North Sea when a submarine ordered the crew to abandon the ship. The submarine was so sure of its prey that bombs, with which it was intended to sink the tramp, were brought up and placed around the base of the conning tower. It only required a shell or two to touch off the bombs and blow the submarine out of the water.

Success of "Baby Ruse"

A still more ingenious invention was the "baby ruse". On this occasion when a ship was ordered to surrender to the accompaniment of a few shells, the boats were lowered and pulled off leaving on board only a woman who, with her baby in her arms, ran shrieking up and down the deck. To the enquiries of the Germans an answer was given that the Captain was killed and his wife had gone mad and refused to leave the ship, whereupon the submarine drew alongside. The woman then rushed to the side of the ship and hurled her baby through the open hatch of the conning tower and then threw herself overboard on the opposite side. The baby blew the bottom out of the submarine and in due course the woman appeared at Buckingham Palace and received the V. C.

Indian Army Awards.

For Services in East Africa.

LONDON, August 8.
The "Gazette" says that the names mentioned by General Vanderventer for distinguished services in East Africa include the following officers of the Indian Army. Lt. Cols. W. W. Clemasha and C. U. Price and Captains W. E. Beazley, R. M. Jacob, G. G. Jolly and G. P. Shakespeare, also Sergt. F. R. Blood.

France

General Foch Made Marshal of France.

LONDON, August 7.
PARIS.—General Foch has been appointed Marshal of France. General Petain has been awarded the Military Medal.

M. Malvy Banished.

LONDON, August 7.
PARIS.—M. Malvy has been acquitted of the major charges but has been found guilty of misdemeanour. He is banished from France for five years without degradation.

PARIS.—M. Malvy was convicted of dereliction of duty as an official.

Russia

British Troops at Vladivostok.

LONDON, August 7.
A telegram from Vladivostok dated August 3rd says:—British troops landed at dawn and were given a friendly reception.

Czecho-Slovaks Falling Back.

LONDON, August 7.
A telegram from Vladivostok dated August 3rd says:—The Czecho-Slovaks on Ussuri front are falling back.

Austrian & German Reinforcements.

LONDON, August 7.
A telegram from Harbin dated August 3rd says:—Semenoff's forces in the vicinity of a Manchurian station are awaiting Czecho-Slovaks with whom they are co-operating. Austrian and German reinforcements are arriving on Manchurian and Nikolsk fronts.

Soviet Government and the Entente.

German Machinations.

LONDON, August 5.
The "Frankfurter Zeitung's" Moscow correspondent states that General Helfferich's appointment is connected with German efforts to secure a rupture of the Soviet Government with the Entente.

Russian Intercenine Warfare.

Bolsheviks' Success at Jaroslav.

LONDON, August 8.
AMSTERDAM.—The "Rheinische Westfälische Zeitung" states that fighting at Jaroslav ended in favour of the Bolsheviks. The Journal says:—It was one of the bloodiest battles in the entire civil war and lasted 15 days. Jaroslav changed hands frequently. During the social revolutionaries' occupation hundreds of Bolsheviks were executed. Subsequently Red Guards exacted a fearful revenge and slaughtered over three hundred including two Generals.

The Revolt Against Bolsheviks.

LONDON, August 7.
AMSTERDAM.—A telegram from Moscow "via" Berlin states that M. Trotsky in an order says, that the members of the Archangle Soviet who ran away to save their skins are traitors. They are punishable with death and shall be arrested. Reuter's correspondent at Archangel telegraphing on 4th August says:—The Bolsheviks last night occupied Isotogorke next station to Archangel with reinforcements but were driven out this forenoon by White Guards. Search parties of peasants are bringing in numerous Red Guards, found hiding in districts farther south, who are revolting against the Bolsheviks.

Von Eichhorn's Successor.

LONDON, August 6.
AMSTERDAM.—Count Kirchbach, successor to General Von Eichhorn, has arrived at Kieff.

Soviets Action Against Czech-Slovaks.

LONDON, August 7.
AMSTERDAM.—A telegram from Moscow "via" Berlin states that the Council of the Peoples Commissaries has voted three hundred million roubles for operations against the Czecho-Slovaks. A counter-revolutionary plot has been discovered at Vologda and forty officers have been arrested. M. Trotsky has arrived in Petrograd. Cholera in Moscow is increasing.

Central Powers

Peace Delegates from Russia & Finland.

Arrival in Berlin.

LONDON, August 6.
AMSTERDAM.—A message from Berlin states that delegates from Russia and Finland have arrived on the invitation from the German Government to conclude the peace treaty. This will incidentally decide whether Russia or Finland owns the Murman.

Wild Rumours Regarding Army Leaders.

Bavarian War Minister's Statement.

LONDON, August 6.
The Minister of War in the Bavarian Diet referring to the stoppage of the offensive said:—The principal task of the 5th year of the war was to make a united, persevering will among the German people and to enable them to bear the heaviest sacrifices till peace was obtained. Therefore disseminators of wild rumours regarding their army leaders and the food situation must ruthlessly be punished.

General

Norway Loses 14 Vessels in July.

LONDON, August 7.
Norway lost fourteen vessels during July of 15,444 tonnage entailing a loss of 55 lives.

Requisitioned Dutch Vessels.

Arrangements for Replacement.

LONDON, August 6.
THE HAGUE.—British and American Ministers have notified the Foreign Minister that their Governments are offering improved terms in respect of requisitioned vessels which are lost. The valuation per gross ton ranges from seventy-five pounds sterling for ships under ten years old to fifty-two pounds ten shillings for ships under 39 years. Where the owners prefer replacement the Governments will pay interest on the value from the date of loss until replacement. The Governments will replace tramps in one year and liners in eighteen months after peace is concluded.

British Officer Prisoners.

Remarkable Escape from Camp.

LONDON, August 7.
AMSTERDAM.—Twenty-nine British officers have escaped from the Holzminden camp in Hanover and a high reward is offered for their arrest. A German newspaper states that one officer, who was recaptured, revealed that they escaped by means of a subterranean passage on which the prisoners worked for nine months.

Western Front

LONDON, August 7.
Reuter's correspondent at American headquarters wiring on Tuesday says:—Mangin's patrols have been busy reconnoitring the Aisne. Enemy's intention regarding the ridge between Vesle and Aisne can only be conjectured. The position is strongly protected on the eastern flank. It carried from west we would be uncomfortably under the fire of German guns across the Aisne. A certain delay is therefore possible even though enemy possibly does not intend to make a final stand here.

Important Positions Regained.

By the British.

LONDON, August 7.—1-40 P. M.
The British communique says:—English counter-attacked this morning in the sector southward of Morlancourt and regained all more important portions of the ground lost yesterday. We secured all objectives and took a number of prisoners. Our patrols advanced their line a short distance astride the Clarence River and took a few prisoners and two machine guns. We successfully rushed a post northward of Vieux Berquin.

Hostile artillery was active eastward of Robecq in Merville and Dickebusch sectors.

Fighting Subsides on Marne-Aisne Salient.

LONDON, August 7.
Fighting on the Marne-Aisne Salient has momentarily subsided. Engagements are proceeding in the new zone east of Amiens where the French have gained ground. The French have repulsed an attack near Montdidier and the British strongly attacked in Morlancourt Sector.

Artillery Activity.

LONDON, August 6.—11-35 P. M.
A French communique says:—There was artillery activity east of Soissons and on the Vesle.

Another German Retirement. British Occupy Positions in La Bassee Sector. German Morale Failing.

London, August 5.—5.20 P. M.
Reuter's correspondent at British Headquarters, wiring to-day says:—Our patrols are most active in, and around Albert and maintain close touch with the enemy and the Germans are holding in considerable strength possible crossing of the Ancre in Albert. The Germans are probably experiencing difficulties in the La Bassee sector owing to heavy rains, and yesterday signs of a slight withdrawal half mile north of the La Bassee Canal were noticed. We quickly pushed out patrols into what had been enemy positions. There was much hostile shelling in this area throughout the day, which suggested that something was going on. Rumours are increasing of the dependency of enemy regiments, and stories of soldiers refusing to go to the trenches are in circulation.

Further British Advance. Successful Enemy Local Attack.

LONDON, August 6.—11.30 P. M.
A British communique says: The enemy launched a strong local attack by a reserve division southward of Morlancourt astride the Bray Corbie road, capturing our advanced trench lines on a portion of the ground we gained on night of July 28th. Local fighting continues. We further advanced our posts in the Pacaut Wood sector on a front of two thousand yards. There was no air fighting yesterday.

The New Ancre Line. Ebbing of German Morale.

LONDON, August 6.
Reuter's correspondent at British Headquarters, telegraphing on the evening of the 5th, says:—The new situation in the Ancre area has, for the present, settled down. The enemy front line now skirts the high ground north of Dernancourt and thence runs eastwards to the middle, so that the two sides face one another across the wide deep valley with open observation, rendering infantry operations difficult and costly. The ebbing of German morale under the influence of recent events is very real and is somewhat widespread in the rank and file, and the high command is paying the penalty for concealment and misrepresentation. Prisoners are unanimous in discrediting the statements of General Ludendorff and generally agree that sixty thousand prisoners and eight hundred guns have been captured since the 12th July. A letter written by a member of a German trench mortar company, dated the 21st July, has come into our possession, which reads:—"You will be back in the thick of the mess. Shirk as much as you can. Don't be stupid. We are risking our lives for bigwigs. Our regiment has been nearly wiped out, but we have not pushed very far. This is becoming the greatest massacre there ever was. Germany seems to be slowly crumbling to pieces."

The Marne Battle. French Tribute to British Troops.

LONDON, August 6.
PARIS.—General Maugin in an inspiring order of the day warmly eulogises English and Scottish troops in the Marne battle especially in the storming of Ourcq-Aisne watershed. He says they arrived when the battle was at its fiercest, but in conjunction with the French fought superior numbers of the enemy's best divisions foot by foot notwithstanding bitter counter-attacks. He declares that the British are responsible in a large measure for the victory gained.

French Airman's Record.

LONDON, August 7.
PARIS.—Lieutenant Fonck has now brought down 96 enemy aeroplanes of which 56 are officially recognised.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE)

The "New Times" Coup.

KARACHI, August 6.
In connection with the recent order of the Bombay Government prohibiting the "New Times" the "Sind Advocate" and the "Home Ruler" from being subscribed for by registered libraries, the "New Times" announces that a copy of "New Times" will henceforth be sold for 2 pice instead of one anna. A "New Times" fund has been started and subscriptions are pouring in. It is proposed to establish a permanent fund for the support of the "New Times" which is the only Indian Daily in English here.

United Provinces

The Graham Murder Case.

LUCKNOW, August 6.
Judgment in the train murder case has been postponed till to-morrow when the Judge will pass orders.

Zemindars Claim Special Representation

ALLAHABAD, August 7.
A meeting of the Agra Zemindars here yesterday, the Maharaja of Durbhanga presiding, passed resolutions urging the claims of Zemindars to special representation in connection with the reform scheme and requesting the Viceroy to receive a deputation on the subject.

The Raja of Mahamudabad is to preside over the special sessions of the All-India Moslem League.

Indian Reforms.

Europeans on Separated Electorate.

CALCUTTA, August 7.
Mr. L. P. E. Pugh has written a lengthy letter to the Press in support of his proposal that Europeans in order to secure separated electorate should join Indians in claiming election of councillors and ministers. The letter is a reply to Mr. Welby, Secretary, European Association who opposed Mr. Pugh's views saying that Europeans should assert their just claim and preserve their convictions. Mr. Pugh in reply says:—Our claim though a just claim has been rejected on at least three occasions by the Government of India. It has again been considered and rejected in the Reform Scheme, though it is admitted that we have interests out of all proportion to our numbers. Does experience lead us to suppose that the simple reassertion of the justice of the claim with some possible support from the Indo-British Association will lead to its recognition? The question supplies the answer "No." India is a new proposition with different conditions from any other as regards constitution building. If we join this movement for communal representation not only for ourselves but for others it should prevail and once the principle prevails we are on the way to establish our claim, to compare prices and values to be paid and received. I cannot too solemnly warn Europeans that if we do not now attain our end our chance of any political influence in the Indian constitution is gone for ever.

Bengal Governor's Steamer.

A Suspicious Passenger on Board.

CALCUTTA, August 7.
A Chandpur correspondent wires:—A man who afterwards gave his name as Panchaman Jash of Banter, Burdwan was arrested on board His Excellency the Governor's steamer on the way to Chandpur from Dacca and handed over to the police here. On a search being made a copy of the Geeta, Rs. 2-10-1, some dirty cloths and an umbrella were found in his possession. He could not give any satisfactory explanation of his presence on the steamer. He is detained in custody pending enquiry.

Burma

The War Loan Special Train.

Gathers 30 Lakhs.

RANGOON, August 7.
The war loan special train to-day made progress round the suburban line passing along Strand Road and stopping at various points. A total of Rs. 6,24,250 was sold in war bonds and cash certificates making the two days total over Rs. 30,36,000, a result far beyond the expectations. The Bombay Burma Trading Corporation to-day bought two lakhs worth of war bonds. The method adopted of handing over the scrip against cash without delay or formality greatly impressed the small native purchaser. To-morrow the train starts on a four days journey to Prome stopping at all stations.

Bombay

The Special Congress.

Vice-Presidents Elected.

Madras Moderates to Attend.

BOMBAY, August 7.
At a meeting of the Reception Committee to-day the following gentlemen were elected Vice-Presidents of the special session of the Congress:—Mr. B. G. Tilak, Mr. Manmohandas Ramji, Mr. S. R. Bomanji, Mr. V. J. Patel, Mr. Jahangir B. Petit and Mr. M. A. Jinnah. The chairman of the meeting requested Mrs. Besant who was present to address the meeting regarding the attitude of Madras moderates towards the special Congress. Mrs. Besant said that at the conference recently held in Madras the moderates of that province voted for the proposition drawn up by the so-called extremists and it was evident that there remain no difference of opinion between them. She assured them that Madras moderates would be attending the special session of the Congress.

Bombay Mahomedan Educational

Conference.

Resolutions Adopted.

POONA, August 7.
At the second and third day's proceedings of the Bombay Presidency Mahomedan Educational Conference the following resolutions were adopted:—(1) That the Conference were of opinion that there should be an increase in the pay for teachers employed in primary schools and that the number of free studentships in secondary schools be raised from 15 to 25 per cent (2) That the University be urged to hold examinations twice a year and students be examined in the subjects they may have been plucked (3) That rooms be reserved for Mahomedan students in colleges, also room in which such students may say their prayers. (4) That Anglo Urdu middle schools be established in each district and high schools in each division. (5) That there should be certain number of free studentships for Mahomedans in colleges and administrative powers be given to special Mahomedan deputies (6) That an educational inspector should be appointed for Urdu schools and the Urdu training College be re-established (7) That the Hon'ble members of the Council be asked to again introduce the Education Cess Bill. (8) That a Mahomedan educational fund be established (9) That His Excellency the Governor be appealed to request the Trustees of the Saboo Sidick Fund to devote the fund to the furtherance of Mahomedan education. (10) That the Government be requested to discontinue the test examination for admission to the training college. The Conference also passed resolutions of condolences with the family of the late Mr. Justice Shahadin, expressing thanks to His Exalted Highness the Nizam for permitting the President Moulana Moulvi Habibur Rahman to preside at its deliberations and urging the establishment of a Usmania Urdu University.

సంస్కరణములు

అక్టోబరు నెలముఖ్యపు గా రాష్ట్రీయదొరతనములు తమ అభిప్రాయములను ఇండియా దొరతనమువారికి తెలుపవలెను గాన వర్తకసంఘములవారు నెలవెంబరునెల 15 వ తేదీ లోగా తమ అభిప్రాయములను తెలుపవలెనని బంగారాదొర తనమువారు వ్రాసిరి.

కొన్నియలను మంత్రులను నియోజకవర్గ నడుటలో పాశ్చాత్యులు భారతీయులతో నేకీభవించుట వలననే పాశ్చాత్యులకు ప్రత్యేక నియోజనము లభింపగలదు. మన కోరిక నాన్వయమైనదైనను దానిని దొరతనము వారు ముమ్మారు నిరాకరించిరి. ఈ సారిగూడ మరల నిరాకరింపబడినది. కాన మనహక్కులను నిరూపించుటవలన ఇండియన్ బ్రిటిషుసంఘమువారి సహాయముండినను మనకోరిక నెరవేరదు. ఎల్లవారికిని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలెననువారితో మన మేకీభవించినచో మనకోరిక నెరవేరగలను. ఇప్పుడు మనకు పౌలభ్యము లభింపనిచో నిక నెన్నటికిని లభింపదని ఎల్. పి. ఇ. పూగారు పత్రికల కొకతెభను వ్రాసిరి. ఇది వెల్లీగారి తేభకు జవాబుగా వ్రాయబడినది.

బంగారాదొర వర్తకసంఘము ప్రేమరు:—దక్కానుండి చాంద్పూరుకు ప్రేమరు వచ్చుచుండగా ప్రేమరులో మొక్కత్రైపు నసి కనబడెను నీవు ప్రేమరులోని కేలవచ్చితి వని నతడు సరిగ చెప్పలేకపోయెను అతనియొద్ద కొన్ని మాసినబట్టలు ఒకగొడుగు ఒక భగవద్గీతపుస్తకములు 2-10-1 నగదు నుండి. అతనిని చాంద్పూరులో పోలీసువారి వశము చేసిరి బరదాసు జిల్లాలోని బారిటరునివాసి ననియు పంచమహాతమవాడ ననియు నతడు పిమ్మట చెప్పె నని చాంద్పూరునుండి యొకరు తిలిచి వార్తంపిరి.

దొంగతనము:—పురుచ్చేరిలో నొక హిందూ దేవాలయమునందు దేవతా విగ్రహమున కలంకరింపబడిన స్వర్ణరజితాలంకారము లన్నియును తస్కరింపబడినవి.

పోరాటము:—అబ్దుల్ రహిమానును మరి ముస్లమును నుల్లాను మొహిదీనును మహమ్మదు ఘాఫును కత్తిరీవాడిని గాయపరచినందులకు వారిపైనే కేసుచేయబడినది.

10-వ తేదీని జరుగనున్న సేలముజిల్లా సభకు కస్తూరి రంగయ్యంగారు సభాధిపత్యమును వహించుట. కావున నావద వికి మిన్నంపల్లి జమీదారు కే. సి. ఎం. వేంకటాచలరెడ్డిగారిని సభాధిపత్యము వహించు మని కోరుచున్నారు.

ఆడిటూరమువారితోత్సవము:—తండియా శేట సమీపమునన్న అరుణావతేశ్వర దేవస్థానముందు శ్రీ అశీత కుంచాచాకుకు ఈ నెల 9-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 7 గంటలకు వై మహోత్సవము జరుగును.

బోధనాభ్యసనకలాశాల:—నూతనముగా జాతీయవిశ్వవిద్యాలయమువారు నెలకొల్పబోవు జాతీయబోధనాభ్యసనకలాశాల నెలవెంబరునెల మొదటినుండి ప్రారంభమగును. జార్జి ఆరంభెటగారు కలాశాలకు అధ్యక్షులు. ప్రాధికార సంజీవరావు, కుంజు, పియ్యప్ప, కవరావు, నుబ్బారావు గార్లు ఉపాధ్యాయులు. బి. టి. డిగ్రీకోర్సుయందు ఇచ్చట విద్యార్థులకు శీక్షణ మియ్యబడును. స్కూలుస్థలం పరీక్ష ఆయినవారి కొక సంవత్సరము విద్య నేర్పుపబడును.

ఆంధ్రభాషాభిరంజనీ సమాజము:—ఆగస్టు నెల 9-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు జరుగబోవు మద్రాసు క్రైస్తవకళాశాల ఆంధ్రభాషాభిరంజనీ వార్షికోత్సవమున పురాణం నాకథాపాఠం పంతులు ఎం. పి. బి. ఎల్. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు. వక్త్రీకృష్ణ పోటీ పరీక్షలో ప్రథమ బహుమానము పొందిన గురురాజరావు గారు ఆంధ్రుల పురోవృద్ధినిగూర్చి యువకవితాచెదరు.

గవాయి ప్యాసినామెలు:—అర్జియను వీధిలోని గోక్షేపాలలో చెన్నపురి కలక్టరు గా మహమ్మదు అజీజుద్దీను సామేబుగారి యధ్యక్షతక్రింద ఈ నెల 8-9-10 తేదీలను సాయంత్రము 6 గంటలు మొదలు ప్యాసినామేలు గారి పాటకచేరి జరుగును.

CALCUTTA, August 7.
The Government of Bengal has invited the opinion of the Bengal Chamber of Commerce on the proposals contained in the report by the Viceroy and the Secretary of State on Indian constitutional reforms. The Chamber has been asked to submit its views before the 15th September as the Local Government had been asked to communicate its opinion to the Government of India by the 1st November.

ప్రజాభిప్రాయములు

విశేషములకు సూచన.

భట్ల వెంకటేశ్వర విశేషము:—ప్రకటింప లేనందునకు
అంతిమమునను—సంపాదకుడు.

I

ఆంధ్ర సారస్వత వాయిసంఘము.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు :

అయ్యా, ఈసంఘము ఏర్పడిన తరువాత వివిధరకత మీ
టింగు జరుగలేదు. ఆంధ్ర సారస్వత వాయిసంఘము
లో నీ సంఘసమావేశము జరిగిన సభ్యులు చాలమంది చేసే
రని పలువురు తెలుపుటచే సంఘసమావేశ మీసెల 18-వ తేదీ
ఆదివారమునాడు గుంటూరులో మొదటి సాటిక సమావేశమంది
రమున నుమారు 12 గంటలకు జరుపుకొంటున్నది. నిర్ణయంపడినది.
సభ్యులందరూ తప్పక దయచేయ గోరుచున్నాను. సంఘ
నిబంధనలు నిర్ణయంపడుటయు వ్యాకరణరచనాసంఘము
నేర్పాటుచేయుటయు, సంస్కృతవిద్యాలయగుర్చియేర్పా
టుఅయిన యుపసంఘముయొక్క ముందుపని జూచుటయు,
ఇంకను అనగరమున నితరవిషయములను సభయందు చర్చిత
ములగును విజ్ఞాపనలు సభ్యులకు ప్రత్యేకముగ గూడ పంప
బడుచున్నవి. అవి ప్రమాదమున తప్పినను సభ్యులు తప్పక దయ
చేయ వేడెనను.

కొత్తూరు. తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావు,
ఆగస్టు 6. సంపాదక కాశ్యపు శివరావు.

II

శరీర వ్యాయామము.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు:

అయ్యా, యోగములన తమ జీవితమును మన పూర్వ
కులు వృద్ధిచేసి కొనగలిగియుండిరి. ఆ యోగములను బలబరచు
రామమూర్తిగారికి జ్ఞాపకము చేయవలసిన
వొకటి గలదు. కాలము పోవుచున్నది. మౌనపుల దౌర్బ
ల్యమును మాన్పు వైద్యుడు గానరాదు. మన కంకరపుండు
శరీర వ్యాయామమును బోధించు పాత్రమును వ్రాయవలయు
నని ప్రార్థన. అది ఆరోగ్యమును బోధించునదిగా మండవల
యును. బలము మోగునదిగా నుండవలయును. ముఖ్యముగా
ఎట్టి యోగములన, వ్యాయామములన, దేహముయొక్క
ఆరోగ్య బలములను నిలిపివారి పనికట్ట మెంతయున్నను,
కష్టముపాలు, ఆహారోగ్యముపాలు, వ్యాధిపాలు గాక మానవు
డింతకాలము (నూటిని వత్సరములకు పైన) బ్రతుకగలడో
అంతకాలము బ్రతుకుటకు త్రోవ మాపవలయును. శరీర
వ్యాయామమునకు పనివ్యాపారమునకు పొందిక తురుర్ప
వలయును. ఆహారమునందును మఱి యితరవిషయపాలయందును
పార్థు లేర్పర్చవలయును.

తెల్లూరు, మౌనపుండు.
ఆగస్టు.

III

వింతపెండ్లి కూతురు.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు:

అయ్యా, పదిదినములక్రిందట గూడూరు తాలూకా కోట
గ్రామమున కొకముసలి బ్రాహ్మణస్త్రీ పండ్లెండు పదమూడు
సంవత్సరములు యీడుగలపిల్లను పెండ్లిబెట్టుకొని వచ్చెను.
మాటల సందర్భమున నాపిల్లయెవరియో నాపిల్లకు పెండ్లి
యాయెనా యనియు నడుగ నామె తనకూతు రనియు పెండ్లి
కాలేదనియు నెరిగిన యిచ్చుటకు సిద్ధముగ నున్న ననియు
చెప్పెను. ఏకాభియని యడుగ గొంతటితో వైదికులను
చెప్పెను. ఈ యూరిలో నొకరా పిల్లను పెండ్లియాడ నిష్పపడి
యా ముసలామెకు ఆరువందల రూపాయలిచ్చు నటులు పిల్ల
కిష్టమువచ్చి నంతసామ్రు పెట్టుకొను న్నటులు యేర్పాటుచేసి
కొని నాలుగైదు దినములు వ్యవధి పెట్టుకొనిరి. ఈలోపల
నామె యా పిల్లను దీసికొని స మీ ప ము లో ను న్న
తూపిలి యను గ్రామమునకే యచ్చట నొక తిం బ శ నా
ని కాపిల్ల నిచ్చునట్లేర్పాటు చేసెనట. అచ్చట నామెకిడువల
సిన మొత్తమారువందల యేబదియైనది. కోటలో చెప్పటలో
తనకొక యగ్గకడదనియు తండ్రికోణము దగ్గర నేదో యొక
గ్రామముననున్నదనియు వలసినవో వెల్లినిజానినములు తెలిసి
కొనవచ్చు ననియు నామె చెప్పెనట. తూపిలిగ్రామములో

వారా యన్నగారితో మాటలాడవలెనని కోరినప్పుడు ఆతడు
తనయగ్గయనకు విభూతముచేయవలయు పెండ్లిసాధ్యమైనంత
త్యరలో జరుపునలెననియు గోరెనట. పెండ్లియొకను జరుగలేదు.
పిల్లమాత్రము కనుగునచ్చిన పిల్లగా కన్పడుచున్నది. ఆ నేటలు
సందియపడుచున్నాను. బ్రాహ్మణజాతి కన్పియ్యెను నగునో
కాలోగుని సందియపడుటకుగూడ నవకాశము కలుగుచున్నది.
కావున నీవిషయమును గుఱించి తెలిసినవారు తక్షణమే తగిన
చర్య జరిపించెదరు గాక యనియు నిజముగా నిది బుద్ధురీతన
మేముయినవో వారి దండన ప్రాశ్నయించెదననియు బ్రార్థి
చుచున్నాను.

కోట ఆగస్టు 6. మౌనపుండు మానుమంలే రావు.

రామచంద్రపురం వార్తలు.

(మాన్యకేను విశేషముని యొద్దనుండి)

జ్ఞాపకము.

రామచంద్రపురము ఆగస్టు 6:—పోయిన రెండు
నూడు సంవత్సరములనుంచియు పంటలయందు రయితలు
చాలనష్టపడి యున్నాను. భూముల కొద్ది చాలభాగము
బడుజుకొనుచున్నాను. ఇదివర కిచ్చుచుండిన మక్తాకు గు
మింటికి కూడ భూముల వీసికొనుటలేదు. ఈ సంవత్సరముకూడ
మంచి పంటలందుకట్టు తోచదు. భాగ్యము గరితే ను 160 ల
కు కట్టుకొన అయ్యుటలేదు. కట్టుకొనటకు బట్టలేవు. ఇది
వరకు నాలుగు రూపాయల కిచ్చుచుండిన చావు యిప్పు 50
మిది రూపాయలకుకట్టుకలేదు. జను లీ జ్ఞాపకమునకు మిక్కిలి
తెరగుపడు చున్నాను.

ఆగస్టు

జిల్లా కలెక్టరు రైలు దొంగల యిప్పును మా తా
లూకా గ్రామములలో యుద్ధములను కొరకే కాబోలు సరి
కూర్చుట చేయుచున్నాను. నిన్ను నే యిచ్చటకుగూడ వచ్చియు
న్నాను. ఇంకను రెండు మూడు దినము లిచ్చటనుండును.
పెద్దాపురంబింజను డిప్యూటీకలెక్టరు మంత్రిగారికి నరసింహం
పంతులు బి. ఎ. బి ఎల్ గారు యామధ్యకు మాతాళుకాలోని
పాపపుర ఆగ్రామము బోయి అచ్చట సుమారు మూడువేల
రూపాయలు రెండవయ్యుద్ధములను చండాళియించిన తెలి
యచున్నది. బోయలందు అసిస్టెంటు యింజనీరు కొన్నల
గడ్డ వల్లపరాజు పంతులు బి. ఎ. బి సి. గారు యిచ్చటకు
వచ్చివారు. రెయారయిన స్కూలుహోస్టలు త్వరలో స్కూ
లువారికి వీరు ఒప్పగించుచు ప్రార్థితులు.

యద్ధపువార్త కోల్పోవము.

ఇట్లుటి స్వరాజ్యసమితి తాలూకా సంఘముల తరపున
4-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 6 గంటలకు పుర
మందిరమునందు విరోపా సహసంగ్రామముయొక్క నాల్గవ
వార్షికోత్సవము వెన్నేటి సత్యనారాయణ బి. ఎ. గారి ఆధ్వ
ర్యము క్రింద జయప్రదముగా జరుపబడెను. ఆసభయందు మిత్ర
మండలివారికి జయముతో నీయుద్ధము త్వరలో ముగియుటకును,
మెసపాటేమియాలోని మన వైనికుల పోకరాజ్యము రెడ్
గ్రామ ఫండు ను నూలు చేయుటకును తీర్మా
నింపబడెను. సుమారు యేబది రూపాయలు సభ యందు
చండాళియబడెను. ఈ సభయందు దొమ్మలపాటి వేంకయ్య
అనే మాదిగ కులస్తుడు ఈ యుద్ధములన ప్రజలు కరువుతో
మిక్కిలి బాధపడుచున్నారనియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునందు
చాల సౌఖ్యమును పొందుచున్నారనియు చెప్పి మిత్ర
మండలి జయముకొరకు ప్రార్థించుచు యుపన్యసించెను. ఉద
యమున దేవాలయములందు అభిషేకములు జరిగెను.

మొన్నటి దినము ఆదివారముగుటవలన బడిలేకపోవుట
చే విద్యార్థిభాగ్యం దైవప్రసాదము త్రిపురప్రకాశము యద్ధపు
వార్షికోత్సవము నిన్నటి సాయంత్రముల స్కూలుహోటలో
జిల్లా కలెక్టరు రైలుదొంగల యాధిపత్యముక్రింద మిక్కిలి
జయవిదముగా జరుపబడెను. ఇచ్చటి యున్నత, పౌరధమిక,
బాలికా పాఠశాలలలోని బాలుకును, బాలికలును, బాలలు
తీరి జాగ్రత్తగ వర్తిగానినా పాటలబాడుచు దేవాలయము
లకు బోయి ప్రార్థనల నలిపిరి. కలెక్టరు దొంగల విరోపా
ఖండ చారిత్రియ (ముఖ్యముగా జర్మనీదేశ చారిత్రియ) ను
గురించి చక్కగ నుపన్యసించిరి. రాజభక్తి గీతముతో సభ
ముగిసెను.

పాఠశాలవిద్యార్థులసభ.

దేవనల్ హైస్కూలు వర్ధంతియు, అస్కూలు పాఠ
విద్యార్థుల సంఘపు మాడగ వార్షికోత్సవమును రాబోవు దిన
రా సెలవులలో జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది. పాఠశాలవిద్యార్థు

లందరూ తమయొక్క చిరునామాల వెల్లుచు తమచందాల
(రు 1-8-0) త్వరలో పంప బ్రార్థితులు. కాశ్యపు శివరావు
దలగు విషయములయందు తమ సలహాలను కాశ్యపు శివరావు
మచంద్రరావుగారికి వ్రాయప్రార్థితులు.

బందరునుండి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాను:—ఈ సున
త్వర యామధ్యముల ద్వారక మండవాసరమున నుదయం
10 గంటలకు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలారామములో సోన
రముచెంత నూతనముగ నిర్మింపబడిన యద్ధపుర పద్మావతి
గల పూరియింటియందు బుర్రములులలో కొందరి యొక్క
యొక కళాశాలాసాధ్యముల యొక్కయు వేదోక్త ముగ
కళారాధములలో, ధర్మాత్మ కామమోక్ష సాధనం దైన
వేదాంత విషయైకబోధనాసాధ్యములకు 10 వ తరగతి
కిరు ఇంటర్మీడియేట్, బియ్యోక్తానులలో జరుపుచుండిన
నానను ఇరువురు సంస్కృతాంగముల సాహిత్యగాంధ్రును
నగు వైదుగురు బాలురతో బ్రహ్మశ్రీ దుర్గ రాల గోపాల
కృష్ణయ్య ఎం. ఏ గారు గురువీరమలంకిరింప యథావిధిని
స్థాపింపబడిన దని వెల్లుట కెంతయు సంతసించుచున్నాను.
అతిరుణమున గళాశాలాసాధ్యములలో సుకరగు ఈలంకి
వేంకటరాష్ట్రుగారు వాగ్దేవతాపూర్వకముగ పద్యములను
చదివిరి.

ఆంధ్రవిద్యానిధి; విన్నపము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపనము తృప్తి
కరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు వైద్యకళాశాలలందు
విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరుకుట ముగ్ధము.
ప్రవేశము దొరికినవారికి పోషణము ముగ్ధము.
ప్రస్తుతము ముగ్ధురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును
బొంది పోషణకై అల్లాడుచున్నార. విద్యాభి
మానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము
ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యానిధికిగాని సహ
యము చేయుటకు ప్రార్థితులు. దానములందెల్ల
విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్ము నీక్రింది
చిరునామాకు కుంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కాశ్యపు శివరావు,
7, కంటెనెర్ బిల్డింగ్, మద్రాసు.

మదరాసు అందు సదరక్షమరాటా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొన్నిరేలు చేయబడినది.)

నోటీసు (1271)

కూర్పుచుటకు స్థలము ప్రత్యేకించ బడుటను గూర్చి
1918 సం॥ జూన్ 1-వ తేదీన అమలులో
నికి వచ్చిన ఈ కంపెనీ వారియొక్క 64-65 ప్యారా
లను కోచింగు వైదును ప్రయాణికులు చదువ
ప్రార్థితులు.

ప్రయాణికులు పయనమును పోవు వైలు
బండ్లు తగ్గించబడుటచే ప్రయాణికులకు కూర్పుచు
టకు ప్రత్యేకస్థలమును జాగ్రత్తబెట్టుట నా నాటికి
కష్టతరమగుచున్న యది. అద్దానంజేసి తక్కువగ
బండ్లు పోవునంతవరకు బండ్లను, బండ్లలో కొన్ని
పెట్టలను ప్రత్యేకముగ ఒకరినిమిత్తము భద్రప
రుచు సధికారమును ముఖ్యముగ మెయిలుబండ్ల
విషయమున కంపెనీవారే తరుచుగ వహించి పరి
స్థితులనుబట్టి వ్యవహారములను పరిష్కరించెదరు.

కలరాకు భయపడ వద్దు.

డాక్టరు జి. కె. రావుగారి సూచనాపత్రము. కలరాను
రెండుభుంబలలో తప్పక తురుర్చును. మందు నుపయోగించున
నినివిధము మందుతో పంపబడును. సీసా 1-కి 0-8-0 మాత్రము.
(1209) భవ్యంతరి ఆశ్రమము,
45, విగ స్ట్రీట్, బ్రిస్టికేను, మద్రాసు.

కళయు కి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

సంగళి సంవత్సరమున జరిగిన విశిష్టాభిమానసంక్రమణ చరిత్రమును, ఆభ్యాత్మిక, ప్రకృతి, వాణిజ్య, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకమయ్య లగు వ్యాఖ్యాతావళులును, దర్శనీయములగు మహాజనుల వటమునును ఇతరములైన, చిత్రకళా ముఖులు గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

సంగళి సంవత్సరమున జరిగిన విశిష్టాభిమానసంక్రమణ చరిత్రమును, ఆభ్యాత్మిక, ప్రకృతి, వాణిజ్య, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకమయ్య లగు వ్యాఖ్యాతావళులును, దర్శనీయములగు మహాజనుల వటమునును ఇతరములైన, చిత్రకళా ముఖులు గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.	కల రు	2-0-0
సంగళి సంవత్సరమున జరిగిన విశిష్టాభిమానసంక్రమణ చరిత్రమును, ఆభ్యాత్మిక, ప్రకృతి, వాణిజ్య, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకమయ్య లగు వ్యాఖ్యాతావళులును, దర్శనీయములగు మహాజనుల వటమునును ఇతరములైన, చిత్రకళా ముఖులు గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.	" "	0-8-0
సంగళి సంవత్సరమున జరిగిన విశిష్టాభిమానసంక్రమణ చరిత్రమును, ఆభ్యాత్మిక, ప్రకృతి, వాణిజ్య, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకమయ్య లగు వ్యాఖ్యాతావళులును, దర్శనీయములగు మహాజనుల వటమునును ఇతరములైన, చిత్రకళా ముఖులు గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.	" "	0-12-0
సంగళి సంవత్సరమున జరిగిన విశిష్టాభిమానసంక్రమణ చరిత్రమును, ఆభ్యాత్మిక, ప్రకృతి, వాణిజ్య, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకమయ్య లగు వ్యాఖ్యాతావళులును, దర్శనీయములగు మహాజనుల వటమునును ఇతరములైన, చిత్రకళా ముఖులు గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.	" "	1-0-0

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపడము

తామర తైలము	గజికేతైలము	మోహినితైలము
డబ్బీ 1-3 0-6-0	డబ్బీ 1-3 0-4-0	సీసా 1-3 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

విప్రేక్షా సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అపరిమితపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కీటిమువంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాతఃసేవలను అన్ని విధములవలన గలుగు వర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవర్తిగను అన్ని విధములైన వోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిరక్తమును కృత్రిమమును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 18 రోజుల వరకు వండుటకు 4 డెన్సు బుడ్డిలో అమృతమును.

పాపైతరు. — పి. డి. సావంత్,

144. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

అమృతాంజనము డిపో వారి

ది వ్యోవధములు.

వ.సం.	వ్యాధి	వ.సం.	వ్యాధి
0-3	జంతురూపము కండ్లుతో ముట్టుకు	0-12	మోహినితైలము తయారు చేయవలయుట
1-4	చీకరసాయనము మూత్రము అశీర్ణమునకు	0-8	శోమహరి తయారు చేయవలయుట
0-8	చెంతిమాలవారి కండ్లుపోటుకు	1-3	కుబ్జసమునకు మందు సీసా
1-0	కుబ్జసమునకు ధాతుపుష్టికి	0-10	కస్తూరిమూత్రము పెద్దది, మంచిది
0-12	జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా	1-0	కుబ్జహరి మూత్రము
0-12	మూలశంకుల తైలము డబ్బీ	1-0	కుబ్జహరి తైలము పుండ్లకు
0-3	తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా	0-8	విశేషము. కుమార్తెలు డబ్బీ
0-3	తేలుకాటుకు కంటివ్యాధులకు	0-8	గ్రహానికి మూత్రము డబ్బీ
0-3	తేలుకాటుకు వాంతిభేదములకు	0-12	శిరోవేదన మూత్రము తలనొప్పులకు
0-4	గజికేతైలము గజికేతలకు డబ్బీ	0-8	కాలినపుండ్లకు మూత్రము సీసా
0-6	వామనకాగ్నిము సీసా	1-0	రగకు ప్రాచీనము సీసా
0-4	శీలకు మందు సీసా	1-0	వసుమతి మూత్రము, కుమారులకు
0-6	తామర తైలము; తామర, తీలకు	0-8	మందుకు మూత్రము సీసా
0-4	కుబ్జకు తైలము డబ్బీ	0-3	గుండరితైలము, ముఖకాంతికి
1-0	కుండ్లిరావకము సీసా	0-6	పగుళ్లకు తైలము శిశువులకు
1-4	కస్తూరి మూత్రము, కస్తూరి	0-6	కర్మకూలహరి చెవిపోటుకు
0-8	కర్మకూలహరి కుబ్జసములకు డబ్బీ	0-8	బాలాబి మూత్రము మలబద్ధమునకు
1-0	కాయములకు మందు	0-8	బంతుచాతహరి ఎమిడికలకు

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) సెగ్మెంట్ మునకు వుచారము. మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్రికామునకు, పిడికారీ మున్నగు కళాకారులకు, పాత్రులు, రుచ్య మైన మా మలయచందనము. ఎటువై, తెలుపు, పచ్చ అను మును విభజనలు సెగ్మెంట్ మునకు మూడు పూటలలో మాత్రము డబ్బీ 1-3 2-0-0 గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

మాంతుగ్య సంస్కరణములు.

మాంతుగ్యగారు ప్రకటించిన సంస్కరణ ముల గ్రంథము ఆంధ్రభాషయందు ముద్రిత మగు చున్నది. గ్రంథము ఒక వత్తిములలోపున వెలువడ గలదు. భారత రాజ్యాంగ జ్ఞానమున కీ గ్రంథము కల్పితపువలె నున్నది. ప్రతి యాంధ్రుడును చదువతగిన గ్రంథము. డిమియా ఆర్గోమెంటానెజానందు 300 పుటలకు మించి యుండును. దీనివల ఒక రూపాయ నాలుగణాలు మాత్రమే. వలయువారు వెంటనేదరఖాస్తులు నిజస్థరు చేయుచుకొనవలెను. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు

తేలుమందు

తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు.

బాధ వరముల వెంట నెద్దవరము దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును వట్టివోటును బండపాదముల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈవ్యాధికి ము ననేకులు పరికించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును. అమృతాంజనం డిపో, 7, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు

301 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తనను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయింప బడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలీకా, మలియన్డేట్, గోవా, ఫీజి, బెలెండ, కుష్మాన్ద్రీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపథమును ఉపయోగించు చున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీయింట నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అశీర్ణము, సార్వజాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపథ తేనెనచే వాళ్ళర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగక రములగు కర్నాటక మాలికలనుండియే యావధములను తయారు చేయుచుండురు.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయం దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రలున్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల కొకసారి తెప్పించికొనిన టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-6-0
12 సీసాల కొకసారి కొనిన 2-12-0
25 సీసాల కొకసారి కొనిన 5-0-0

సమస్త రోగములకు చువడ ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథముల దొరకును.

వివాసము:—శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మదరాసు.